

Nas tednik

kulturno - politično glasilo

Koroški

svetovnih in domačih dogodkov

5. leto / številka 38

V Celovcu, dne 17. septembra 1953

Cena 1 šiling

FOTO -
Wiedermann

BELJAK - VILLACH
KAMERE
FILMI
RAZVIJANJE

Kam plovemo?

Že zopet gor! Kakor ogenj uničuje pri-
delke pridnih rok, tako tudi vsak političen
nemir podira vse, kar je razsodnost ustva-
rila.

Že mesce vlada po koroških dolinah in v
koroških listih neurje, ki podira in zasipa,
ki razpihuje in razdvaja. Med neurjem sa-
mim se niti ne zavedamo vsega razdejanja.
Sele ko je vihar ponehal, ko se je burja po-
legla, so vidni sadovi, je vidna podrtija,
katero sta zapustila grom in strela.

Mnenja smo bili in smo tudi še danes,
da sta orožje demokracije beseda in duh,
da v demokratičnih razmerah razčističujemo
politično ozračje z besedami, z mislimi in
dokazi. V zadnjem času pa smo žal pričali,
da tudi v demokratičnih razmerah vladata
sila in strelivo. „Pravica močnejšega“ si
hoče osvojiti politično življenje v deželi.

Priznamo radevolje, da ta ali drugi spo-
menik temu ali drugemu ne ugaja. Pozna-
mo celo vrsto ljudi, ki nikakor niso navdu-
šeni nad napisi nagrobnih kamnov „Gefal-
len für den Führer“, za tistega führerja, ki
je poslal na stotine družin v pregnanstvo,
ki je poslal na stotine in tisoče ljudi na
morišče. Poznamo zelo mnogo slovenskih
in nemških sodeželanov, ki nikakor ne so-
glašajo z napisi „Gefallen für Grossdeutsch-
land“ za tisto Nemčijo, ki je pripravljala
izselitev Korošcev na vzhod. Poznamo seve-
da tudi ljudi, katerim ni bil po volji par-
tizanski spomenik v št. Rupertu. V demo-
kratičnih razmerah pa smo pripravljeni
dopustiti vsakemu svoje mnenje o tej ali
drugi stvari, ker je vendar svoboda mislje-
nja in tudi svoboda besede znak demokra-
cije.

Nikakor pa ne moremo soglašati s sku-
nitvijo grobov ali nagrobnih spomenikov
te ali druge vrste. Kdor niti pred rajnimi
nima spoštovanja, bo še bolj nasilen proti
živim. Nasilje pa je znak krivice, proti kri-
vici pa smo z vso odločnostjo, pa naj vrši
tako nasilje ta ali drugi. Strelivo, dinamit
ali smodnik ni moč onega, ki je v pravici,
marveč je le izraz strahu pred nečim, kar
mogoče dejansko niti ne obstoja. Spomeni-
ke svojih političnih nasprotnikov so izrav-
nali diktatorji, ko so prišli na oblast, da bi
tako zbrisali vse sledove preteklosti. Ali
se mar tudi pri nas pripravlja nova dikta-
tura? Ne oziraje se na možnosti zunanje-
političnih zapletljajev odklanjamo taka po-
stopanja, ki niso več znak volje ali dejanja
posameznika, marveč so izraz mišljenja kro-
gov, ki bi radi tudi drugim vsilili svoje na-
ziranje.

Poletna vročina je na Koroškem tudi po-
litično vzdušje stopnjevala do vrhunca in
že ponovno smo ugotovili, da žal mrtvih ne
moremo obuditi k življenju. Če pa hočemo
preiskovanje, tedaj moramo začeti s prei-
skovanjem ob začetku žaloigre, ki se je od-
igravala na Koroškem že od leta 1938 na-
prej. Kdor pa hoče videti samo eno, izpri-
čuje, da hoče drugo zakriti in prikriti.

Eksplodirala na spomeniku in št. Rupertu
dne 10. septembra pa je tako zelo ponesre-
čena zadeva kot izraz na Koroškem vlada-
jočega vzdušja, da ne moremo v tem poja-
vu gledati posameznega dejanja, marveč smo
prisiljeni uvrstiti to v vrsto drugih dogod-
kov, ki naj bi zavestno služili zastuplje-
nju političnega življenja na Koroškem.

Isti dan so namreč privatniki v Celovcu
v privatni hiši napadli učitelja B. L., ga
do krvi pretepli in ga psovali z „windischer
Hund“.

Dogodki na Koroškem niso novi, marveč
so le znak, da se miselnost v bistvu le ni
spremenila, čeprav so se deloma spremenile
politične srajce.

Vse to potrjuje pravilnost našega nazira-
nja in stremljenja, da je treba ozdravljenja
od spodaj. Da je treba naši koroški mladi-
ni vzgoje v smislu potrebe in nujnosti med-
sebojnega sožitja obeh narodov in medse-
bojnega razumevanja. Ravno iz tega spo-

Zborovanje Združenih narodov

V torek, dne 15. septembra, zvečer se je
začelo v New Yorku 8. zborovanje Organi-
zacije združenih narodov. Zasedanje je za-
čel dosednji predsednik, kanadski zunanji
minister Lester Pearson. Za novega pred-
sednika je bila izvoljena sestra indijskega
ministrskega predsednika, gospa Pandit.

Že na prvi seji je prišlo do bojnega gla-
sovanja, ko je sovjetski zastopnik Andrej
Višinski zahteval, naj bo poklican namesto
zastopnika nacionalne kitajske vlade v Or-
ganizacijo združenih narodov zastopnik
komunistične Kitajske. Njegov predlog je
bil odklonjen s 44 glasovi, za sovjetski pred-

log je bilo samo 10 glasov.

Na dnevnem redu 8. zasedanja Zdrže-
nih narodov je več vprašanj svetovnopoli-
tičnega pomena. Ta vprašanja so predvsem:
položaj v Tunisu in Maroku, sprejem no-
vih članov, razorožitev, obdolžitev Sovjet-
ske zveze, da so čete Združenih narodov na
Koreji razširjale kužne bolezni, vpad čet
nacionalne Kitajske v Burmo, zedinjenje
in obnova Koreje.

Gotovo bo pri večini teh vprašanj težko
doseči soglasnost in bo prišlo večkrat do
bojnega glasovanja med zastopniki Vzhoda
in Zapada.

Nova konferenca o Trstu?

Jugoslovanski predsednik maršal Tito je
v svojem govoru na Okroglici in pozneje v
Splitu zahteval, naj postane Trst medna-
rodno mesto, okolica pa naj bo priključena
Jugoslaviji. Na ta predlog je odgovoril ita-
lijanski ministrski predsednik Pella. Pred-
lagal je vladam Združenih držav, Velike
Britanije in Francije, naj skličejo posebno
konferenco, na kateri naj dokončno rešijo
tržaško vprašanje. To naj bi bilo rešeno
tako, da odloča o bodočnosti tržaškega
ozemlja glasovanje na vsem Svobodnem tr-
žaškem ozemlju. Nadalje predlaga italijan-
ska vlada, naj bi poklicali na omenjeno

konferenco tudi zastopnika Italije in Jugo-
slavije.

V Beogradu predlog italijanske vlade o
glasovanju odločno odklanjajo, ker bi mo-
rali dovoliti najprej povratek v Trst onim
100.000 Slovencev in Hrvatov, ki so morali
od tam oditi v času fašizma. Tudi ne bi
smeli glasovati oni 100.000 Italijanov, ki so
prišli v Trst za časa fašizma zaradi razna-
rodovanja tega ozemlja.

V Parizu predlagajo, naj bi na omenjeno
konferenco bila povabljeni tudi zastopnika
Turčije in Grčije, ki bi verjetno zastopala
v večji meri koristi Jugoslavije kakor pa
koristi Italije.

Med Avstrijo in Sovjetsko zvezo

Na predlog zvezne vlade je sklical pred-
sednik avstrijskega državnega zbora dr.
Hurdas sejo glavnega odbora parlamenta
za sredo, dne 23. septembra. Na tej seji
naj bi obravnavali predvsem vladni pred-
log na sovjetsko zahtevo, da se Avstrija po-
polnoma odpove takozvani skrajšani av-
strijski državni pogodbi.

V zvezi s pogajanjem za avstrijsko državno
pogodbo so avstrijski komunistični listi raz-
širili vest, da bi bila avstrijska vlada more-
biti pripravljena skleniti s Sovjetsko zvezo

posebno državno pogodbo. Na te vesti je
odgovoril zunanji minister Gruber, da so
vse take vesti izmišljene, ker more zagoto-
viti samostojnost Avstrije samo istočasna
državna pogodba z vsemi štirimi zasedbeni-
mi silami.

Medtem je britanska vlada sklenila, da
bo do novega leta znatno znižala štev. zased-
benih čet v Avstriji. Odšla bosta polka bri-
tanskih čet iz Špitla na Dravi in iz Gradca.
V zvezi z odhodom teh dveh polkov bodo
verjetno zmanjšani znatno tudi uradi bri-
tanskih zasedbenih čet v Celovcu.

Tudi Bolgarija

Po sporu Jugoslavije s Kominformom 1.
1948 so tako Rusija kakor tudi druge
vzhodne države prekinile normalne diplo-
matske stike z Jugoslavijo. Poročali smo, da
je Rusija tekom poletja diplomatske stike
z imenovanjem svojega poslanika za Beo-
grad zopet vzpostavila. Moskvi je sledila
Madžarska in sedaj javljajo, da je tudi Bol-
garija izrazila željo, da bi z Jugoslavijo ho-
tela vzpostaviti zopet normalne odnose.

VRHOVNI SODNIK USA UMRL

Dne 8. septembra je nenadoma umrl
predsednik vrhovnega sodišča Združenih držav
Fred M. Vinson, star 63 let. Za predsed-
nika ga je imenoval še državni predsednik
H. Truman junija leta 1946. — Umrl je
bil 13. predsednik tega najvišjega sodišča
Združenih držav. Zanimiva je njegova izja-
va o svobodi, ko pravi: „Nikdar ne bomo
dovolili, da bi se morali bati govoriti, po-
slušati, brati ali pisati, kar nam ugaja. No-
čemo živeti tako, da bi se morali bati slu-

znanja smo od vsega početka zastopali pra-
vilnost dvojezičnih šol, ravno radi tega smo
zahtevali, da se učitelji na celovškem uče-
lišču tudi tem potrebam primerno pripra-
vijo na svoj poklic. Ravno radi tega tudi
danes odločno stojimo na tem označenem
stališču. Noben napad in nobena eksplozi-
ja nas od tega ne bo odvrnila, ker smo
uverjeni, da bodočnost dežele ni v medse-
bojnem klanju, marveč v izgrajevanju skup-
ne bodočnosti.

Fred N. Vinson
predsednik vrhovnega ameriškega sodišča, po vplivu
takoj za državnim predsednikom, je umrl.

K R A T K E V E S T I

Papež Pij XII. je pri sprejemu biologov,
to je življenjeslovcev poudaril, da steriliza-
cija pri ljudeh ni dovoljena, nadalje se je
izjavil proti vsaki rasni teoriji. — Pri spre-
jemu trgovcev iz 14 različnih dežel je sv.
oče poudaril, da mora tudi v trgovini v pol-
nem obsegu veljati načelo morale in vsaka
špekulacija mora biti izključena.

Med avstrijskimi in madžarskimi zastop-
niki je bila podpisana v Budimpešti trgov-
ska pogodba, ki ureja izmenjavo blaga med
Avstrijo in Madžarsko v času od 1. septem-
bra 1953 do 31. avgusta 1954.

Za prvega tajnika osrednjega odbora ko-
munistične stranke Sovjetske zveze je bil
imenovan Nikita Sergejevič Hruščev, ki je
postal s tem za Malenkovom najvplivnejša
osebnost Sovjetske zveze.

V kratkem bo podpisana med Španijo in
Združenimi državami pogodba, ki bo dovo-
ljevala Združenim državam, da njene čete
uporabljajo španska letališča in pomorska
oporila zaradi zavarovanja Evrope proti
morebitnemu komunističnemu napadu.

Na novega sultana v Maroku je bil na
ulici, ko je sultan v velikem spremstvu jez-
dil v mošejo, izvršen poizkus atentata. Sul-
tan je ostal nepoškodovan, atentatorja pa
je policija ustrelila.

Osmega zborovanja Svetovne banke, ki
se je pričelo v sredo v Washingtonu in je
trajalo štiri dni, so se udeležili zastopniki
54 držav. Zborovanje je začel predsednik
ravnateljstva finančni minister Pakistana
Mohamed Ali.

Britanski minister za preskrbo je izjavil,
da bo v poskusne namene britanska vlada
povzročila v Avstraliji v puščavski pokraji-
ni Woomera eksplozijo dveh večjih in več
manjših atomskih orožij.

Mladina, pozor!

Vsi, ki ste se javili in oddali svoje izka-
znice pri domačem g. župniku ali naših za-
stopnikih, ste naprošeni, da se romanja na
Sv. Višarje polnoštevilno udeležite. Če bi
kdo ostal doma, bi bilo to zelo nerodno, ker
imamo že za vse udeležence kupljene vozne
karte. Število prijav za višarsko romanje je
čez 200. Glede velikega in razveseljivega
števila, ki ga nismo pričakovali, bo treba
na potovanju upoštevati nekoliko discipli-
ne in navodila voditeljev, da ne bomo ime-
li kakšnih težav. Ne pozabite na malico in
oblecite se toplo, ker bo morda ponoči hla-
dno. Najkasneje do pol 8. ure
zjutraj, v soboto, dne 19. sep-
tembra, se zberemo vsi na glavnem ko-
lodvoru v Celovcu pri vlaku, ki pelje na
Trbiž.

VSATK TEDEN NOVO LETALIŠČE ZA NATO

Vsak teden dogotovijo eno novo letališče
za letalske sile NATO v zahodni Evropi;
končni cilj je 120 letališč v Franciji, Belgi-
ji, Nizozemski in Nemčiji. Kot znano no-
sijo stroške za napravo letališč vse zavezni-
ške države sorazmerno svojemu narodnemu
dohodku.

Eno od najnovejših letališč leži v Brugge-
nu pri München-Gladbachu v Nemčiji, ki
je stalo v naši valuti okrog 430 milijonov
šilingov; gradili so ga 12 mesecev, kar je
rekordno kratek čas za tako ogromno leta-
lišče. Samo proga za vzlet je stala okrog 300
milijonov šilingov, vzletališče za sodobna
reakcijska letala mora biti nad vse skrbno
zgrajeno in popolnoma gladko.

Politični teden

Po svetu . . .

Za nami je važen politični dogodek: nemške volitve in Adenauerjeva zmaga, istočasno pa je v ospredje svetovne pozornosti stopila napetost med Jugoslavijo in Italijo radi Trsta. Druge, obrobne stvari dopolnjujejo sliko novo nastalega položaja v Evropi in v svetu . . .

Nemški volivci ne odobravajo nevtralizma

Adenauerjeva gospodarska in politična smer je zapadnim Nemcem prinesla močan gospodarski vzpon. Lastna podjetnost in ameriška pomoč sta to dosegli. Zunanje-politična pomembnost Zapadne Nemčije je zaostala za gospodarsko. Ni dosegla iste veljave. Je tudi ni mogla, vsled hladne vojne med Vzhodom in Zapadom. Radi tega je bilo vprašanje bodoče politične orientacije najglavnejše, za kar je šlo pri zadnjih volitvah. Socialistična stranka Nemčije — SPD — je zagovarjala bodočo zunanjo politiko na osnovi nevtralnosti združ. Nemčije, kateri naj bi tako Vzhod kot Zapad jamčila neodvisnost. Adenauerjeva vlada je zagovornik politične in vojaške zajednice držav Zapadne Evrope pod pokroviteljstvom Amerike.

Kaj je vplivalo na odločitev volivcev?

Tako Amerika kot Sovjeti so v dolgih tednih pred volitvami, zavedajoč se, kako pomembne utegnejo biti te volitve, skušali s političnimi in propagandnimi akcijami vplivati na razpoloženje nemškega naroda. Amerikancem je prišel prav 17. junij z znamenitimi demonstracijami v Vzhodni Nemčiji. Prav tako je njih pošiljanje stotisočev darilnih paketov v vzhodni Berlin odjeknilo nad vse ugodno pri prebivalstvu Zapadne Nemčije, najboljši in najvnetejši propagandisti za Adenauerja pa so bili stotisoči pribežnikov iz Vzhodne Nemčije.

To bi bil zunanji okvir volilne borbe. Verjetno bo pa važnejše še poudariti, da nevtralizem že v bistvu ni priljubljen nemški duši. Amerikanci so bolj znali kot Rusi svojo gospodarsko širokogrudnostjo doseči, da se je tehtnica nagnila na njihovo stran. Nemci stremé kvišku in pri tem si žele zaveznikov. Poraz jim je še vse preveč v kosteh, da ne bi izbrali tistega „zavezniškega dobrodelca“, ki se jim zdi manj nevaren. Povrh je SPD bila dokaj poznana kot „sestrska“ stranka angleške Labour-stranke. Angleži pa Nemcem niso kdovekaj bolj simpatični kakor pa Rusi.

Odjek po svetu . . .

Amerikanci so na vsak način zelo zadovoljni. Z Adenauerjevo zmago je videti rešena njih zamisel Evropske obrambne zveze, ki je v zadnjih mesecih že globoko zaspala. Nemški narod do čeških meja se je izrekel za to odločitev in Amerikanci ga bodo po vsej verjetnosti od sedaj smatrali za zaveznika št. 1 svoje politike v Evropi.

Med Angleži je Labour-stranka zavzela dokaj odklonilno stališče do Adenauerjeve zmage, svari in priporoča čakanje. Tudi Churchillova vladna stranka ni direktno pozdravila poraza SPD.

Pri Francozih je opaziti bojazen, da bi Amerikanci dali prednost Nemčiji, predvsem v gospodarskem oziru, kar je pa na splošno merodajno tudi za politične in kasneje vojaške ozire. Kander Adenauer pa ve, da Nemčija ne more postavljati Amerikancev pred izbiro: ali mi ali Francozi — in se je zato hitro potrudil z izjavo, da hoče nadaljevati politiko sporazumevanja s Francijo.

Na Vzhodu so razočarani. Njih prizadevanja, odvrniti Zapadno Nemčijo od Evropske obrambne zveze, kar bi verjetno prinesla zmaga SPD, so naletela na neuspeh. To je zelo velik poraz sovjetske politike v Evropi.

Bo Adenauer ostal isti previdni in umerjeni politik in državnik? Bo vodil nemški narod v demokratično evropsko skupnost ali bo 78 letni državnik zapustil dediščino, katere bi se polastili mogoče novi nacisti?

Da bo Adenauer to ostal, skoraj ne gre dvomiti. Manj gotovo pa je, če bo njegova avtoriteta tudi zdaj kos desničarskim strujam v njegovi veliki stranki, ki vsebuje pol naroda. Tistemu, ki ima dober nos, ne uide, da vprav časopisje, ki odkrito ali prikrito piše simpatično za nacizem, na ves glas poudarja, da „nacistične“ stranke v novem bonnskem parlamentu nimajo zastopstva, ker so doživele popoln poraz. To je res.

Res je pa tudi, da njih glasovi morajo neke biti. Volili so Adenauerja. To je pozdraviti v toliko, v kolikor bodo tudi ostali v tem okviru krščanske demokracije in demokracije sploh. Na listi novoizvoljenih poslancev je namreč dobra vrsta nekdanjih pomembnih ljudi, o katerih je dvomiti, da bi jih proslule „Spruchkammern“ prevzgojile v demokrate.

Za Zapadno Nemčijo je odločitev padla na splošnih in tajnih volitvah. Demokracijski svet, ki je pripomogel temu delu nemškega naroda, da je zavzel dostojno mesto med drugimi narodi, pa pričakuje, da bodo upanja, ki jih stavlja vanj: solidarnost, demokracija in medsebojno spoštovanje — tudi uresničena.

Za Trst najboljše rešitev: samostojnost

Zadnji dogodki okrog tržaškega vprašanja, huda napetost med Jugoslavijo in Italijo, potem ko zapadnim posrednikom ni uspelo oba partnerja spraviti za zeleno mizo — so povzročili upravičeno vznemirjenost v Evropi.

Čitateljem smo že v zadnjem pregledu povedali, kako je na zunaj do tega prišlo: jugoslovanska (poldržavna) časopisna agencija je med svojimi poročili med drugim dala izjavo, da jugoslovanska vlada pretresa možnost novega drugačnega reševanja tržaškega vprašanja. V Rimu je bil to znak za alarm, ker da hoče Jugoslavija anektirati cono B (jugoslovansko cono). Poslali so na jugoslovansko mejo tri divizije, ki tam ropotajo po cestah v bližini meje in imajo nalogo „ubraniti domovino“ pred predstoječim napadom. Tako je bilo rečeno spočetka. To je že dober teden od tega. Medtem pa ni bilo od nikoder slišati, da bi tudi Jugoslavija imela kake nove čete ob meji. Vsa zgodba je ostala tako pri tem, da kljub Titovemu zagotovitju na taboru na Okroglici pred 200.000 poslušalci, „da ni potrebno anektirati cone B, kjer Jugoslovani itak že so“, italijanska letala preletavajo ozemlje in tanki vozijo po obmejnih krajih. — Vrstili so se protesti jugoslovanske vlade, v obeh državah je časopisje zavzelo zelo sovražna stališča.

Kaj pravita predstavnika obeh držav?

Predsednik jugoslovanske vlade je na Okroglici odklonil tristransko obljubo zapadnih velesil, po kateri naj bi tržaško ozemlje bilo priključeno Italiji. To je bilo leta 1948 in od takrat se je marsikaj spremenilo. Odklonil je etnično (to je narodnostno) razmejitev, ker je med Trstom in Tržičem (Monfalcone) slovensko ozemlje, ki bi moralo biti priključeno Italiji, če bi tej Trst izročili. Odklonil je plebiscit, ker bi ta bil samo potrditev krivic italijanskega fašističnega režima nad slovenskim in hrvaškim prebivalstvom na ozemlju sedanjne cone A. — Predlagal je nevtralizacijo Trsta in priključitev zaledja Jugoslaviji.

Italijanski ministrski predsednik Pella je v nedeljskem govoru nevtralizacijo odklonil ter predlagal plebiscit v obeh conah in za obe coni. O izvedbi naj bi se prizadeti pogovorili. Istočasno je Tito ponovil svoj predlog o internacionalizaciji Trsta.

Tako je sedaj zunanje-politično stanje okrog Trsta, kajti vlade zapadnih sil se dosedaj, ko to pišemo, niso izjavile niti za prvo niti za drugo stališče.

Za nesrečo Italije nista kriva niti slovenski narod niti Jugoslavija.

Nekaj komentarja: ne samo vsak pošten slovenski človek, milijoni resnicoljubnih ljudi drugih narodnosti, vseh prepričanih in mnenj vedo in povedo, kaj mislijo o tej stvari: Italija je vedno silila na severovzhod in sever. Da vojaško ni prišla daleč, to ve vsak. Prišla pa je po sposobnostih svojih diplomatov in po slabosti in nevednosti njih partnerjev. Po prvi svetovni vojni ji je uspelo postaviti meje na Brenner in na Snežnik. Tam je prišlo takrat proti lastni volji pol milijona Nemcev in tukaj nad pol milijona Slovencev in Hrvatov pod Italijo. Če so Slovencem takoj vzeli šole, tisk in jih gnali kot „barbare“ naokrog, Nemce pa bolj previdno, pa nič manj načrtno — pomeni to samo, da so se velikega nemškega naroda bolj bali kot slovenskega. Knjige pišejo o neizrekljivo strašni dobi Slovencev pod Italijo. Prišli so Italijani s pomarančami, končali so z ricinusom, zapori in streljanji. Tega Slovenci niso pozabili. Zato ne morejo najti med Slovenci poštenega človeka, ki bi jih mogel vzljubiti. Njihovo raznarodovanje je bilo barbarsko, šlo je preko

vseh javnih ustanov in šol. Tudi najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov se fašisti niso ustrašili odstraniti, če so le pokazali kaj malega simpatije do svojega vernega slovenskega naroda.

Potem je prišla druga svetovna vojna: Italijani so se razlezli še bolj, zasedli so celo Ljubljano in vso Dolenjsko, njih cilj pa je bil raznarodovanje, izigravanje naroda v bratomorno borbo. Tu so bili mojstri, v vojevanju prav gotovo ne. In če so potem vojno izgubili in pričeli reševati, kar bi se rešiti dalo: naj ne rešujejo tam, kjer nimajo kaj rešiti, kjer nič svojega imeli niso. Slovenski narod ima pač to nesrečno usodo, da je njihov mejaš. Ne more biti kriv zavžene vojne politike Mussolinijeve Italije, naj gredo nje dediči iskat tisto, kar so res pridobili in z vojno izgubili: kolonije, v teh je bodočnost italijanskega naroda, ki je preštevilčen. Tam naj svojo korajžo pokažejo, ne pa na pustem Krasu, katerega itak ne znajo obdelovati.

Trst naj pa bo pristanišče, dostopno vsej Srednji Evropi

Mesto, ki je res do 80 odst italijanske narodnosti, ki pa misli in živi popolnoma drugače kot kakšno drugo „sestrsko“ mesto v Italiji, bo lahko ostalo takšno kot je, samo, da bo bolj živelo. Če pa italijanski odgovorni menijo, da bi v okviru „matere Italije“ razširili tržaško zaledje spet na Snežnik ali na Istro ali pa celo še dalj, potem naj bi med tistimi vojaki, ki bi bili v to poslani, najprej izvedli plebiscit: ali pojdeš v to „kulturno poslanstvo?“ — Ta plebiscit bi vsled izkušenj iz zadnje vojne najbrž — ali pa prav gotovo — negativno izpadel . . .

. . . in pri nas v Avstriji

Pred nekaj tedni smo zapisali, da pri današnjih razmerah zunanje-politični dogodki v veliki meri vplivajo tudi na notranjo politiko vsake države. To se čuti še prav posebej pri državi, ki leži sredi „bojnega polja“ v hladni vojni med Vzhodom in Zapadom. Taka država pa je Avstrija. Zato se zunanje politični dogodki zadnjega časa močno odražajo tudi v avstrijski notranji politiki.

O zunanji politiki . . .

V zadnji številki „Našega tednika“ smo na prvi strani poročali o seji ministrskega sveta na Dunaju. Na tej seji je bilo sklenjeno, da vlada sestavi odgovor na sovjetsko zahtevo, naj se vlada odločno in jasno izjavi zaradi takozvane skrajšane avstrijske državne pogodbe. Sovjetska vlada je namreč zahtevala, naj se avstrijska vlada odkrito in jasno izreče proti tej skrajšani pogodbi. Nam navadnim ljudem se sicer malo čudno zdi, zakaj toliko razprtij in toliko prerekanja zaradi „skrajšane“ ali „podaljšane“ pogodbe. Toda mi o tem ne odločamo in če „veliki“ to zahtevajo, se morajo „mali“ pač temu prilagoditi.

Avstrijski ministrski svet je torej na svoji seji dne 8. septembra sklenil, da bo vlada svoj odgovor Sovjetski zvezi predložila v obdobju glavnemu odboru avstrijskega državnega zbora. Predsednik državnega zbora še ni do časa, ko to pišemo, sklical seje odbora. Zelo verjetno pa se za to sejo ne bo preveč mudilo.

O avstrijski državni pogodbi naj bi se razgovarjali tudi na konferenci zunanjih ministrov „velikih štirih“, torej Združenih držav, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze. Ta konferenca naj bi bila dne 15. oktobra t. l. v švicarskem mestu Lugano. Zaenkrat so to sejo sklicale samo zapadne tri velesile, sovjetska vlada pa še ni odgovorila, ali bo njen zunanji minister, to je Vjačeslav Molotov, tudi prišel na to konferenco.

Na omenjeni seji ministrskega sveta je bilo prebrano tudi sporočilo zavezniškega sveta, da od 15. septembra izdajajo avstrijske oblasti potna dovoljenja za potovanje v inozemstvo ne samo svojim državljanom, ampak tudi vsem tujim državljanom in tudi beguncem in vsem onim, katerih državljanstvo ni ugotovljeno. Končno je ministrski svet odobril, da od 20. septembra za potovanje v Grčijo za avstrijske državljane ni več potrebe posebno dovoljenje. Kdor ima veljaven potni list, more v Grčijo potovati brez vizuma.

Medtem je avstrijska vlada poslala vladam Združenih držav, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze sporočilo, v katerem izraža željo avstrijskega državnega zbora, naj bi povabili pri bodočih pogajanjih o avstrijski državni pogodbi na te seje tudi zastopnika avstrijske vlade. Na to že-

ljo niso niti vlade zapadnih velesil niti vlada Sovjetske zveze še odgovorila. Ko bo odgovorila vlada Sovjetske zveze, ali se udeležijo konference dne 15. oktobra v Luganu, bo verjetno tudi jasn odgovor, ali se bo smel te konference, v kolikor bo ta razpravljala o avstrijskem vprašanju, udeležiti tudi zastopnik avstrijske vlade.

O gospodarski politiki . . .

Politično življenje je v veliki meri odvisno tudi od gospodarskega življenja, saj hočejo in tudi morajo ljudje v prvi vrsti dostojno živeti. Zato je tudi delo vsake vlade usmerjeno predvsem v izboljšanje gospodarskega življenja. Znak dobrega gospodarskega stanja je gotovo v čim večji zaposlenosti. Pri nas notranja denarna sredstva ne zadostujejo za investicije, ki naj zagotovijo čim večjo gospodarsko delavnost. Zato je bilo razpisano najprej takozvano energijsko posojilo, za katerega je sedaj znano, da je doseglo vsoto 620 milijonov šilingov. Od te vsote je podpisan znesek 602 milijona šilingov v gotovini, ostanek v znesku okrog 18 milijonov šilingov pa je podpisan v obveznicah bank.

Prednja vsota, kakor je tudi velika in zadovoljiva, pa še ne zadostuje za velike investicije, ki so potrebne. Zato je izbral finančni minister dr. Kamitz priliko obnove zbora Svetovne banke in se je odpeljal v Ameriko, kjer poizkuša doseči v razgovorih z ameriški gospodarstveniki in finančniki ugodne pogoje za večje inozemsko posojilo, ki naj omogoči dokončanje začetih elektrarn. Tu prihaja v poštev v prvi vrsti elektrarna v gorovju Reisseck-Kreuzee na Gornjem Koroškem. To bo z ozirom na visoki padec vode edinstvena elektrarna na svetu in bo dajala tudi ogromne količine vodne energije. Za izrabo teh sil pa so potrebne tudi izredne vsote kapitala, ki ga ne morejo dati avstrijski davkoplačevalci iz rednega proračuna.

Verjetno se bo finančnemu ministru posrečilo dobiti potrebne denarne zneske, ker bo mogel dokazati, da se je avstrijsko gospodarstvo v zadnjih letih izredno ustalilo in da zato zasluži čim večjega zaupanja.

Avstrijsko gospodarstvo poizkuša izboljšati možnosti svojega izvoza tudi z izboljšanjem prevoznih tarifnih postavk do morja in preko morja. Zato je poizkušalo doseči avstrijsko zastopstvo pri pogajanjih z jugoslovanskimi zastopniki v Splitu pretekli teden čim boljše ugodnostne postavke za prevoz avstrijskega blaga v pristanišče na Reki. Sicer se pritožujejo nekateri, da bi bile te ugodnostne tarife mogoče v škodo naravnega avstrijskega pristanišča v Trstu. Vendar pa je treba k temu reči, da mora poizkušati doseči avstrijsko gospodarstvo povsod čim ugodnejše prevozne postavke za svoje blago. Ako nudi ugodne postavke Reka, bodo trgovci pač vozili svoje blago na Reko, ako pa nudi ugodnejše pogoje Trst, bodo trgovci vozili v Trst. Zaradi lepih oči Trsta ne bodo naši trgovci vozili v Trst in zaradi lepih pesmi Rečanov ne bodo vozili na Reko. Vse bo stvar računa. Zato ne razumemo razburjanja nekaterih avstrijskih listov (n. pr. „Kleine Zeitung“), ki se boji za obstoj Trsta. Naj da Trst enake ali boljše pogoje in gotovo ne bo avstrijskega trgovca, ki bi še hotel izvažati v kako drugo pristanišče, kakor samo v Trst, kar je seveda najbolj naravno.

. . . in o domači politiki

O miniranju in razrušenju nagrobnega spomenika na pokopališču v St. Rupertu pri Velikovcu pišemo v posebnem članku. Zato samo na kratko omenimo, da so se za to zadevo razpisali v zadnjem tednu vsi koroški časopisi. Nekako nehote so dokazali s tem, da je s tem dejanjem prizadet ves slovenski narod to in onstran Karavank. Slovenci pa bi bili bolj veseli in bi več imeli od tega, ako bi namesto poudarjanja naklonjenosti do Slovencev to naklonjenost tudi pokazali v dejanju. Pa čakamo na to pri deželnem glavarju kot šolskem referentu že toliko in toliko let (kljub vsem volitvam in glasovom nekaterih Slovencev za njega), čakamo na dvojezične napise, ki naj povedo, da smo res Slovenci tu doma, čakamo na javno kmetijsko šolo itd. itd., toda slišimo samo lepe besede velike kupe obljub pa — nič dejanj. Če je to dejanje sedaj v miniranju spomenika na pokopališču v St. Rupertu — vemo tudi mi Slovenci, pri čem smo. Naj bi pokazal gospod deželni glavar v dejanju, da misli drugače kakor pa razbijalci spomenika. Na same besede — to moramo ponovno poudariti — pa nič, pa res prav nič ne damo.

Siromakova ovca

V nekem mestu sta bila dva moža: eden bogat, drugi reven. Bogatin je imel zelo veliko ovc in govedi. Siromak pa ni imel prav ničesar, razen ene male ovce, katero je kupil in zredil in ki je pri njem zrastle zajedno z njegovimi otroki; jedla je od njegovega kruha, pila je iz njegove čaše in spala je v njegovem naročju; in bila mu je kakor hčera.

Ko pa je prišel neki tujec k bogatinu, je bilo temu žal, da bi vzel od svojih ovc in goved, da bi tujcu, ki je prišel k njemu, napravil pojedino. Vzel je ovco siromakovo in je pripravil pojedino človeku, ki je prišel k njemu.

To zgodbo je povedal prerok Natan Davidu, ki je vzel ženo Urijevo Betsabo, Urija pa je dal ubiti.

Ko je David slišal to zgodbo, se je razjezil nad onim možem in je rekel: Smrt zasluži mož, ki je to storil! Ovco pa mora četrto povrniti, ker je to storil in ni poznal usmiljenja!

Tedaj je rekel Natan: Ti si tisti mož!

In David je rekel: Grešil sem zoper Gospoda —

Ta siromakova ovca nam prihaja v spomin, ko gledamo naše razmere. Nemci so mogočni, velik, mnogomilijonski narod. Tudi Slovenci smo imeli nekoč mnogo zemlje. A to je bilo že davno, pred tisoč leti. Izgubili smo pretežen del svoje zemlje, naše število se je strahotno skrčilo. Tudi mi bi bili danes mnogomilijonski narod, če bi

se bil naš narod ohranil tak, kakršen je bil pred tisoč leti.

Zdaj smo majhen narod. To pa ne pomeni, da nimamo pravice do obstanka. Kakor ima mal otrok, tudi nerojeni otrok, pravico do življenja po krščanski morali, tako ima tudi naš mali narod pravico do življenja. Imamo enako pravico do življenja, kakor jo imajo veliki narodi.

Če gledamo razmere na Koroškem, nam prihaja v spomin siromakova ovca. Nemški narod jemlje naše duhovnike, jih pošilja v nemške kraje, naše fare pa ostajajo brez duhovnikov ali pa nastavljajo na njih nemške duhovnike. Res je: Nemci potrebujejo mnogo duhovnikov, koliko duhovnikov potrebujejo že samo v mestih! Saj je vse dušno pastirstvo v mestih — z eno malo izjemo v Celovcu (slovenska cerkev — mala cerkva starega bogoslovja) — nemško. A vzeti moramo Nemce kot celoto. Oni so velik, mogočen narod. Tak narod si zmeraj zna in more pomagati. Zakaj naj bi tak narod jemal malemu narodu duhovnike in jih pošiljal na svoje fare, mali narod pa mora potem trpeti pomanjkanje duhovnikov. In ali ne velja tudi pri nas, kar je rekel papež Pij XI. vestfalskemu škofu Berningu iz Osnabrucka, ko sta govorila o razmerah na južnem Tirolskem: „Naravna in nadnaravna pravica vsakega naroda je, da sliši božjo besedo in da se moli in poje v cerkvi v njegovem materinem jeziku“? To je bilo tedaj, ko se je škof iz Nemčije pred papežem pri- toževal čez razmere na južnem Tirolskem.

Pegaz ni več bolan

S svoje stranske sobe tam v predmestju opazujem današnji nemirni svet in mero- dajne ljudi. Mnogokrat se razsrdim nad brezmiselno nepravilnostjo ter malomarnostjo modernega sveta, ki se v tem prav nič ne razlikuje od minulih dob in otožnost mi zajame srce. Ta otožnost je večja od otožnosti pesnika Slavoljuba Milkoviča, ki je zbolel od žalosti, ker ni našel morale...

Jaz, bratje, pa sem za moralno in imam tudi iskrega Pegaza¹. To vam je plemenita in zvesta živalca, pravim! Krasno telo dvigajo v zrak mogočna krila, oči živalice pa gledajo modro in razumno. Ponosen sem na svojega Pegaza, da tega ne morem povedati... V zadnjem času pa je začel hirati in jaz z njim, kajti kratkomalo so naju takorekoč zaključili v najino ozko predmestno sobo, zakaj noben list ne sprejme več mojih spisov. „Ljudstvo“ jih je namreč odklonilo, ker je njih vsebina pohujšljiva ali zastarela, simbolistična, nihilistična, surrealistična ali nekaj takega. Moj Bog, toliko „—istov“ najdeš v današnjem času, da ga ni strokovnjaka, ki bi bil zmožen, to dolgo vrsto spraviti vsaj po pomenu v nekak-

šen sistem, kaj še, da bi živa duša zašla in se izgubila v tem labirintu vedno se spreminjajočih pojmov. Jaz n. pr. sem bil svoje dni idealist, a kaj ti danes beseda pove? Lahko prideš v sum, da se hočeš na nepošten način obogatiti, drugega nič. In nič ti ne pomagajo vse tvoje nasprotne trditve! To je dejstvo, veliki tekst! Preko tega ne pridemo! Seveda, če bi imel potrebna sredstva, bi bila vsa stvar čisto drugačna! Škoda zares! Tedaj bi tudi lahko zvedel, po katerem ključu ocenjujejo vrednost prežlahtne krilate živalce, kajti vsa stvar je po mojem zelo meglena in nejasna. Na „Ljudsko“ odklonitev seveda ne verjamem. Zelo sem se namreč trudil, da bi zasledil kakšno nevoljo ljudstva zaradi mojih člankov. Nič, prav nič se ni dalo dognati! Čisto druge stvari ljudstvo vznemirja; o teh pa zopet noben narodnjak ne more ničesar slišati. Kakor da bi bilo vse začarano! Kar naenkrat nekdo določi, da so tvoji članki nedostojni in že si za javnost umrl... Potožil sem to znancu Mihi Pučmanu, pa mi je rekel: „Potolaži se, dušica, to ni nič hudega! Vsi, ki so te poznali, bodo v pravem

povednem naklonu, brez vsakega vznemirjanja rekli, da si prišel pod kolesa in da je tako boljše za te in za vse ostale.“ — In obrnil se je na peti ter šel svoja pota...

To sem kolikor toliko še kar prestal, vrag pa vedi, iz katerega vzroka se danes navdušujejo ljudje za izdelke z jako pomanjkljivo ritmiko takozvanih „ljudskih“ pesnikov. Meni, modernemu pisatelju, je to popolnoma nejasno, četudi poročajo, da je zaradi tega ljudska umetnost v stalnem razvoju. Zato pričakujem, ker sem mnenja, da so razmere drugod podobne našim, v najkrajšem času močnega razcvita ljudske kulture sveta v splošnem, naše slovenske kulture pa še prav posebej.

Tako lepa je ta misel, da sem se pri njej dalje časa nevede, zadržal in na ustnicah mi je igral smehljaj. Ko sem se tega zavedel, se je hipoma umaknil hrepenanju; hrepenanju po tistih že davno minulih naivnih dneh, ko je bila zame vsaka pesem, ja vsaka tiskana beseda nekaj nezaslišano velikega. In kar naenkrat so se moje misli razpenile od najglobljih globočin do najvišjih višin in pred sabo sem imel imeni-

ten, velik načrt. Ravno ko sem ga v svojih potezah začel točneje določevati, so prišle od vseh strani razne sence ter se predrznile postati varuhi in sodniki mojega zdravja in mojih misli. Hotele so vznemiriti mojega Pegaza, ki je bil pripravljen na veliko potovanje. S pesniško besedo sem pomiril živalco in poslušal vse očitke, katere so sence brale iz dolgih manuskriptov. Končno pa sem s kratkim stavkom temeljito obrčunal s tistimi pustolovci in postopaci, ki so bili mnenja, da imajo v večnem najemu našo milo literaturo. Šepnil sem jim na uho, kar je bil pel naš France o možu kopitnem in takoj je bil mir vsepovsod — sence so izginile v nič kakor jutranja jesenska megla; nikjer jih več ni bilo. Sonce je stalo na nebu in je sijalo name in mojo dušo. V zraku so viseli čarobni akordi nevidnih orkestrov in Pegaz je zletel z menoj daleč preko gora v tuje dežele.

France Zidnik

¹⁾ Pegaz — bajeslovni krilati konj, simbol pesništva.

Slovenci v Argentini

Slovenec tretjič argentinski prvak. Dne 14. avgusta so se v Bariločah vršile tekme za prvenstvo Argentinske smučarske zveze. Na progi 18 km se je tekme udeležilo 14 smučarjev, med njimi pet Slovencev. Že tretje leto je dosegel prvo mesto naš France Jerman. Drugo in tretje mesto sta zasedla tudi naša Janez Fleré in Andrej Kukovica. Tonček Pangerc in Dinko Bertonec pa sta zasedla osmo in deveto mesto. France Jerman je trenutno v Južni Ameriki nepremagljiv na tej progi.

Študijski dan SKAS-a. Slovenski katoliški akademski starešine v Argentini se vsako leto enkrat zberejo na študijski dan. Letos so za to zbrali nedeljo, 16. avgusta. Prostore za to so dobili pri č.č. slovenskih sestrah na Peternalu. Sveto mašo so darovali za pokojna člana drja. Odarja in prof. Samsa, nato pa je sledilo zborovanje s sledečimi predavanji: Analiza vere, vera in Cerkev, vera v današnjem svetu, vera in izobraženec. Posebne pozdrave so poslali knezoškofu dr. Gregoriju Rožmanu.

Slovenska vas napreduje. Slovenska mladina Slovenske vasi (Villa Eslovena) v Lanusu se je organizirala v odseku Slov. Fantovske zveze „Jože Mehle“, z vso pridnostjo pripravlja lastno športno igrišče. 20. septembra bo igrišče odprto in blagoslovljeno. Ob tej priliki bo mladina imela na svojem novem športnem prostoru po lahkoatletskih tehnikah tudi veliko družabno prireditvev s srečolovom in drugimi zanimivostmi.

Slov. kat. dom v Gorici. Tudi v Argentini imamo Slovenci poseben odbor, ki zbira denarna sredstva za pomoč goriškim Slovincem pri njihovi akciji za Slovenski dom v

Gorici. Ta dom naj bo trdnjava, ki naj priča svetu, da živi v slovenskem zamejstvu še pravi, demokratični in katoliški slovenski rod, ves prežet želje nadaljevati naše kulturno poslanstvo.

Bršljanski:

Milki Hartmanovi

PRVI PESNICI SLOVENSKEGA KOROTANA

(Ob njeni knjigi pesmi „Moje grede“)

Nekoč Lujiza, Fani, Josipina Turnograjska¹ slavile Majko Slavo, Pajkova Pavlina ji predla v Gorici šopek je hortenzij, rožmarina. Boga častile so, Bogorodico z dušo majsko.

Potem ob sinjem, pesnice, Jadranu so zbiral se — vse molčalo v tužnem Korotanu.

Zdaj nežno Tvoja pesem se na harfi oglasila kot da bi dečva s Korotana za slovenski svet molila.

Molila k Slovu² in Odrešeniku, Duhu, k Gospe Sveti, ki so ji posvečeni elegije naše radostni obeti.

Njej samo pesem moja se ponosna klanja, ki mi življenje žalna igra je bila in boguvdanska sanja.

Zamejstva slavo poj še globljo, tam ob Gospe Sveti, spremljajo Tvojo harfo zlato moji srebrni respekti³.

¹⁾ Slovenske pesnice Lujiza Pesjakova, Fani Hausmanova, Josipina Turnograjska, Pavlina Pajkova.

²⁾ Slovo — Beseda božja, Bog Oče.

³⁾ respekt — respekti: pesniška oblika podobna sonetu.

J. Š. Baar — Al. Nemec:

ZEMLJA IN LJUDJE

Roman

(35. nadaljevanje)

Tak — tu je potrjeno, o čemer se je že dolgo govorilo in pisalo, črno z belega je to župnik bral na prižnici in pribil na cerkvena vrata. Vojska bo, vojska...!

Vsa sključena, kakor polomljena se je nato vračala Cimburova domov. Kakor skala težka skrb je pritiskala nanjo in jo tlačila k tlom.

„Reva,“ so jo pomilovale sosedice, „oba sina ima pri vojaki: Jana in Francka.“ Žal jim je sicer bilo tudi Kavalirke, ki je njen sin služil pri pehoti, smilila se jim je bajtarica Sekyrovka, ki je imela sina Venceljna pri kirasirjih, toda najbolj so sočustvovali s Cimburovo. Žene so se kmalu razšle, moške pa so kakor po navadi še dolgo stali v skupinah pred cerkvijo. Hudomušnost jim je zgineila iz oči, z lica se jim je zgubil smeh.

„Vojska bo, vojska!“ je zvenelo vsem v glavah in v srcih kakor mrliški zvon.

V tem sta prišla k njim skozi pokopališka vrata učitelj Dominik Jelinek in župnik. Moške so ju takoj molče obstopili.

„Huda bo...“ je spregovoril s tresočim se glasom župnik in molče povsili glavo. S to tožbo je pretrgal molk in že so se vsula vprašanja: „Kdaj se bo začelo?“ — „Kam bodo porinili naš polk — naš — enajsti regiment. In ali je res, da sam lastnik našega polka, sam princ Albert s Saškega pride sem, da se Sasi združijo z nami?“

„Dve armadi bosta — dve — severna in

južna“ — je raztegnil župnik roke, „to je gotovo, zato ker nas bodo od dveh strani napadli, spodaj Italijani, zgoraj Prusi, na dveh frontah se bo treba biti — in težko je reči, kje bo stal piseški polk. Sedaj je v Tridentu in najbrž tam ostane ter bo šel v ogenj proti Lahom. Toda stotnije, ki so ostale v Pisku, te bodo popeljali tja, kamor bo najbližje, nekam k Jičinu. Bog nam pomagaj!“ je še dodal in izginil v župnišču. Odsel je bolno in mučno zadet... Ni mogel več prenašati pretresljivih pogledov Cimbure, Kolarika, ne Vlacha, ne Kavalira.

„Zaprezi, greva v Pisek,“ je ukazal kočijažu na dvorišču in čez hip je že zaklical kmetom, ki so se stali na mestu kakor težek, gost oblak. „Grem v Pisek — če bo mogoče kaj zvedeti, vam bom po blagoslovu povedal,“ je zaklical že iz kočije in se stisnil v kot ter iz navade potegnil ven uro, malomarno pogledal nanjo, jo zaprl — pa ni vedel, koliko je — gledal je konjema na noge, pa jih ni videl. „Vojska bo, vojska,“ mu je šumelo po stari glavi. Računal je predvsem na stotnika Hroznega iz Bojencil v Pisku, ta mu bo povedal, kaj bo s piseško pehoto in klatovsko konjenico, pove mu kaj o upanju in zmagi — generalih, ki bodo poveljevali, toda zaman se je tolažil. V Pisku je šlo za življenje. Mnóžica ljudi na velikem trgu je oblegala vojašnico in skozi odprta vrata se je videlo na obširno dvorišče tja do skladišč in starega gradu. Tam so se prerivali konji in vozovi, častniki in vojaki. Iz sob so prinašali zabojke in kovčke, bobnarji in trobentači so preskušali signale, brusili so sablje, pozorno pregledovali puške in naboje. Zdaj pa zdaj

je zadonela vesela vojaška pesem, besed sicer ni bilo mogoče razumeti, toda živahni napev je zajel množico in kmalu so peli tudi pred vojašnicami. Gospodje in gospe so se sprehajale tod in, če je šel mimo vojak, so mu dajale cigare, vzklicali „slava“, vojaki pa so raz okna vojašnic mahali s čapkami in ponosno zagotavljali: „Ne damo se!“ — „Nič se ne bojte!“ — „Naši bodo zmagali!“ — „S čepicami jih bomo potolkli. Vse bomo razsekali!“ Oglasilo se je ploskanje in godba ostrostrelcev je zaigrala „tus“. To je bilo navdušeno razpoloženje, brezskrbno, zdaj pa zdaj kar pustno.

Opajalo in osvajalo in kakor povodenj je plavilo s seboj vsakogar, tudi župnika Skalo. Z nikomer ni mogel spregovoriti pametne besede, k nikomur priti. Vseeno je bil vesel, da je šel. Tukaj je dihal mnogo laže kakor v Putimi zjutraj pred cerkvijo... Vsi črni oblaki so se razpršili, to skoraj razbrzdano veselje je pogotnilo vse skrbi.

„Zmagali bomo — prav gotovo bomo zmagali,“ je klical doma že iz kočije. „Pojdite v Pisek, dragi ljudje, v Pisek prepričati se na lastne oči,“ in oči so mu pri tem žarele od navdušenja, visoka postava se je smelo vzpenjala in obraz je ves spremenjen imel slovesen izraz.

Kakor če iskra pade v sod smodnika, tako so učinkovale besede župnika Skale. „Naša zmaga, juhuhuh!“ so zavriskali ljudje in hiteli v Pisek. Zvečer so se vrnili in v Putimi so pozno v noč odmevale stare vojaške pesmi. V gostilnah, v stari in novi, se je govorilo o vojski in postarni kmetje ter užitkarji so naravnost goreli od navdušenja

in se razgovorili o vojnih pohodih, ki so jih oni prebili... Prišel je ponedeljek, torej in naslednji dnevi, pa nihče ni delal, niso se brigali za polje in travnike — toliko da so nakrmili živino in že so spet hiteli v Pisek ali pa vsaj na Budjevojsko cesto. Strah in groza pred vojsko sta popolnoma zgineila, kakor da so ljudje zaradi vojske ponoreli, so se je naravnost veselili, niso na nič drugega mislili, o ničemer drugem več govorili. Od vojske so bili kar pijani in pripravljeni na poziv znova stopiti v vojaške vrste in obleči vojaško suknjo.

Najbolj so občudovali in zavidali prave vojake. In teh je bilo vedno več. Vedno več se jih je zgrinjalo od Klatov in Budjevojc k Pisku in dalje proti severu, da jim je bila cesta vedno preozka. Tja do Protivina in Dobove so jim šli naproti in po odpočitku v Pisku so jih spremljali do Čižove ali do Zahorja. Igrale so vojaške godbe, pele trombe, bobni grmeli in vrstila se je pesem za pesmijo.

Konjenica je pri kmetih najbolj priljubljena, najrajši jo imajo in posvečajo ji največ pozornosti. Že od daleč jo je slišati čez polja. Trobentači trobijo „generalmarš“. Vsa godba na belih konjih — po trdi cesti pa v taktu zvenijo podkve in, ko godba odigra, vojaki zapoje:

V oklepih srebrnih,
na vrancih pa črnih
vihra kirasirjev naš voj.
Pištola vsem zvesta
v rokah je nevesta,
na vojsko nas spremlja in boj.

ZAHVALA

Ob priliki našega romanja v Rim se vsem tistim, ki so kakorkoli pripomogli, da je naše romanje imelo tako lep uspeh, najlepše zahvaljujemo. Posebna hvala pa g. Štuhec-u Frančku v Dolini pri Trstu ter g. Grmeku, ki sta nam vse tako lepo pripravila v Trstu ter tudi v Dolini sami. V Rimu se pa za vse najlepše zahvaljujemo slov. socialnemu odboru, oz. g. Rusu Romanu, ki je imel toliko opravkov za nas. Naj ljubi Bog vsem vse v obilni meri povrne. Ako pa bodo oni kaj pri nas potrebovali, obljubljam, da bomo storili vse, da se vsaj nekoliko oddolžimo. Še enkrat vsem prisrčni Bog plačaj!

DAROVİ ZA STARČEV SPOMENIK

Simon Podlipnik, Čava, 20.—; neimenovana iz Rinkol, 10.—; nameščenci Mohorjeve tiskarne v Celovcu, 100.—; dr. K., 10.—; Marija Leitgeb, Pliberk, 10.—; Johann Smolniger, Aurach (Kitzb.), 10.—; družina Joger, Škocijan, 20.—.

Daruj tudi Ti
za Starčev spomenik!

Darovi za pesnika Limberskega

Mühlfelner, Bruck a. d. Mur, 20.—; dr. K., 10.—; Franc Stare, Triestach pri Lienzu, 20.—; neimenovana, 20.—; neimenovani, 20.—.

ŽIVINSKI SEJMI NA KOROSKEM

V drugi polovici meseca septembra bodo v južnem delu Koroške sledeči živinski sejmi:

Dne 25. sept. na Brdu pri Šmohorju,
dne 28. septembra v Šmihelu pri Pliberku,
dne 29. septembra v St. Pavlu v Lab. dolini in
dne 30. septembra v Grabštajnu (konjski sejem).

GLOBASNICA

(Rozalsko žegnanje)

Letošnje rozalsko žegnanje bo 27. septembra. Na predvečer od 6. do 7. ure je molitvena ura v farni cerkvi s priložnostjo za spoved. Farani so naprošeni, da na predvečer blagohotno sprejmejo prihajajoče romarje pod streho.

Dne 27. 9. zjutraj sv. maše od 1/28. naprej. Ob 10. uri je pridiga in peta sv. maša (ljudsko petje z godbo na prostem). Ob 12. uri bo verska igra na prostem, nato veseli družabni shod kat. mladine.

Mladina, verniki, pridite vsi na starodavno priljubljeno božjo pot k sv. Hemi in Rozaliji.

GORENČE

(Ob grobu Antonije Pepelnik)

Dne 4. septembra letos, vprav na prvi petek popoldne, je Gospod življenja in smrti poklical k sebi v večnost po zasluženem plačilo Antonijo Pepelnik, po domače Vihrovo mater iz Drumelj. Letos je segla smrt v naši fari posebno po najstarejših faranih. Tam pozimi je umrla Harčnova Micka, stara čez 80 let. Njej so sledili Hribernikova mati, stari 90 let, v juliju je odšel v večnost Hanzl Zwitter, star tudi čez 90 let. In zdaj so odšli še Vihrova mati, ki so letos 12. junija dopolnili tudi 80. leto. Pokojna mati so bili doma v St. Janžu pri Dravogradu v Sloveniji. Komaj 20-letna so se poročili 1. oktobra leta 1893 z Mihaelom Pepelnikom. Če bi ljubi Bog dal rajni preživeti še vsaj 27 dni, bi obhajali letos še svoj drugi jubilej, namreč 60-letnico poroke.

V zakonu se je Pepelnikovim rodilo 8 otrok, najmlajši, Jurij, je bil rojen že v Drumljah, pa je takoj po rojstvu umrl, ostalih 7 otrok pa še živi. — Leta 1912 sta se preselila z rajnim možem, ki je umrl ravno pred štirimi leti, iz zelene Štajerske na lepo Koroško, kjer sta v Drumljah kupila Vihrovo posestvo in sta tam havžvala čez 60 let.

Rajna Vihrova mati je bila globoko verna, pobožna, usmiljena in požrtvovalna žena. Vse življenje je rada molila, a ne samo zase in za svojo družino, ampak tudi za vse raznovrstne potrebe v domači fari, za velike zadeve vesoljne Cerkve. Nad vse vesela je bila, ko si je njena hčerka Micka izvolila redovniški poklic.

Da je bila pokojna mati res globoko verna, priča dejstvo, da je nad 40 let v vročini in mrazu, v dežju in snegu, največkrat še bolehnata in utrujena od napornega vsakdanjega dela prihajala prav do zadnjega časa

Pri nas na Koroškem

dve uri daleč v svojo farno cerkev in to navadno peš. Prihajala pa je v cerkev ne samo ob nedeljah in praznikih, ampak velikokrat tudi ob delavnikih, vselej pa gotovo na prvi petek v mesecu. Zato ni čuda, da ji je dobro pripravljeni za večnost, neskončno usmiljeni Bog izkazal še zadnjo milost, da je na prvi petek tudi odšla v večnost po zasluženem plačilo.

Pridiga ji ni bila prazna beseda, ampak zares božja beseda, ki se oznanja zato, da človek po njej uravnava svoje življenje. Vsa predana je bila pokojna tudi sv. Cerkvi. Z največjim spoštovanjem je vedno govorila o Cerkvi, o papežu, škofih in duhovnikih. Iz njenih ust nisi nikoli čul žaljive besede čez Cerkev in čez duhovnike. Duhovnikom je vselej rada pomagala, kjer in kolikor je bilo v njenih močeh. Še par dni pred smrtjo je položila k skupni farni zbirki svoj zadnji dar za revne bogoslovce in študente. Še zadnjo zimo je tudi zbiral darove za nape-ljavo elektrike v naši dve cerkvi.

Vihrov grunt je v hribih, vsi pa vemo, koliko je treba na takem gruntu trpeti in

je bila polna, zato jo je Bog kot zrel sad utrgal z drevesa zemskega življenja. Lepo pripravljena na smrt je prav na angelsko nedeljo poslal svoje nebeške anjele, da jo spremljajo in vodijo v nebeške višave. Mi pa bomo molili za pokoj njene duše. Zaradi velike pokore, ki jo je rajna opravljala na tem svetu in zaradi obilnih dobrih del, ki jih je odnesla s seboj v večnost, smo skoraj docela prepričani, da ne potrebuje naše pomoči.

Vsem preostalom izrekamo iskreno so-žalje!

RINKOLE

Huda nesreča je zadela Rižnarjevo hišo, tekem enega meseca so morali kar tri kra-ve zasilno zaklati. Dele organov bolnih živali so poslali v Celovec in menda tudi v Gradec, pa doslej še niso mogli ugotoviti, kakšna bolezen je bila. Hudo je pri vsem tem tudi to, ker so preje tekom par let morali zaklati zasilno tudi tri živali.

Zapustila nas je Plodrova Zalika, odšla je v samostan elizabetink v Celovec.

Že kakih 14 dni preiskujejo naša polja in

Koroški rimski romarji so se ustavili tudi v Benetkah, kjer so si ogledali med drugimi znamenitostmi tudi cerkev sv. Marka.

garati, posebno še, če je družina razmero-ma velika. Vihrova hiša je najbolj oddalje-na od farnega središča in še v hribih. Za-to bomo znali še bolj ceniti delo in trplje-nje rajne Vihrove matere. Rajna pa ni sa-mo rada delala in trpela v svojih mlajših letih, ampak je rada pomagala tudi pozne-je pri sinovi družini, kolikor je le mogla. Tudi zdaj na stara leta ni mogla nikoli biti brez dela. Saj jo je smrt takorekoč od-trgala od dela. Še celo na sam smrtni dan je predpoldne hitela na vrt pobirat sadje, ker je videla, da je vsa domača družina za-poslana pri težkem delu.

V svojem skromno odmerjenem prostem času je rajna rada prebirala nabožne knjige in liste. Zmeraj je bila naročena na „Ne-deljo“ in na Mohorjeve knjige, vsa leta pa je bila tudi zvesta bralka „Našega tednika“. Bog ve, koliko pa je še drugih nabožnih knjig in molitvenikov, ki jih je posebno zadnja leta in zadnje mesece tako verno in vneto prebirala. To branje je bila zadnja in največja tolažba njenega zemskega živ-ljenja.

Ker je bila rajna vsa zasidrana v Bogu, je s pravo krščansko ljubeznijo ljubila tudi svojega bližnjega. Predvsem je ljubila svojo domačo družino, skrbela je za njo. Zato pa je v Vihrovi hiši bil doma tudi družinski mir. Ker je rajna vse storila preje za svojo in zadnja leta za sinovo družino, so jo v hiši tudi vsi ljubili, ji stregli in tako laj-šali zadnje dni njenega življenja.

Po zadnjih zdravnikovih obiskih in po zadnjih zdravilih se je pokojna mama poču-tila boljše. Še je vstala iz bolniške postelje in počasi hodila okrog hiše. Ko smo jo vide-li že boljše, smo ji dajali upanje, da bo še okrevala in prišla v cerkev. Kako se ji je razvedril obraz, ko je zvedela, da bo 20. sep-tembra letos pri nas ustanovitev 3. reda in da bo tudi ona sprejeta v 3. red. Toda Bog je sklenil drugače. Mera dobrih del

njive. Pri tem se gospodje čudijo, kako sla-ba zemlja je pri nas in kako moremo še na tej slabi zemlji toliko pridelati, da more-mo živeti. Za kmetovanje v slabih razme-rah je treba še več znanja. Tega nam pa gospodje ne privoščijo, saj že nad 50 let za-htevamo kmetijsko šolo, ki bi že zdavnaj mogla ugotoviti vse gospodarske razmere v naših krajih in nam tudi že zdavnaj pre-iskati zemljo ter dati navodila za najboljše gospodarjenje. Toda od ministrstva za kme-tijstvo pa preko deželne koroške vlade do kmetijske zbornice so bile doslej same ob-ljube. Še pri zadnjih volitvah so trdili: daj-te nam večino v deželi in vse boste dobili. Sedaj imajo večino v deželi, na vse obljube in besede pa so pozabili.

Pri žitu se letos ne moremo prav pohva-liti, ajda za sedaj še dobro kaže, če nam je le slana ne bo vzela.

Zidajo in popravljajo pa pri nas še zme-raj po malo. Pri Rižnarju delajo nove svi-njake, pri Zgoncu gnojno jamo, pri Klanč-niku popravljajo kozolec, pri Črezelniku pa hleve. — Čebelarji so še kar zadovoljni z letošnjo pašo, lovci pa menda tudi, saj so kar 19 kozlov (pokov) ustrelili.

GOZDANJE

Zopet se je nabralo nekaj novic, ki jih moramo sporočiti bralcem „Našega tedni-ka“, ki bolj redko berejo iz naših krajev kako novico.

Najprej se moramo oglasiti z veselo novi-co. Dne 30. avgusta je bilo pri podružnici sv. Ilja v Treščah žegnanje. Imeli smo prav lepo vreme in vse se je lepo izteklo. Žal pa nismo smeli streljati med sv. mašo, medtem ko smo druga leta streljali, kar nam je moč dala in kolikor smo imeli smodnika.

V nedeljo, dne 6. septembra, je bila v Črešnjah sv. maša, nato pa blagoslovitev hiše požarne brambe. Istočasno smo obha-jali jubilej 25-letnice tukajšnje požarne

brambe. Pri tem je dobilo nekaj mož, ki so že od začetka pri požarni brambi, odliko-vanja, ki jih je delil poglavar požarne brambe v Vrbi g. E. Konjč. Govoril je pri tem najprej naš g. župnik Kuchler, za njim poglavar Konjč in pa naš župan An-ton Teppan.

Gasilski dom je bil malo povečan, da ima v njem prostor tudi motorna brizgalna in tudi sireno smo dobili. V kratkem bo bla-goslovitev v Gozdanjah.

Zadnje dni avgusta smo položili k večne-mu počitku Kristjana Štrukla, pd. Urinč-nika v Treščah. V velikem številu smo spremljali pokojnega na farno pokopali-šče. Pokojni, ki je dočkal 86 let, je bolehal že dalje časa, od vigredi pa je moral biti v postelji.

S sadjem se letos nič kaj ne moremo po-hvaliti, samo češpelj bomo imeli dosti. Pre-šanja bo letos torej bolj malo in bomo mo-rali z moštom bolj štediti.

ŽVABEK

Pred kratkim nas je obiskal našega gospoda župnika g. Jože Zupan iz St. Vida pri Ljubljani. Že doma je bolehal dalje časa na težko ozdravljivi bolezn. Tu pri nas pa ga je nepričakovano doletela v četr-tek zjutraj smrt. Sorodnike je njegova ne-nadna smrt zelo pretresla, saj nikdo ni pri-čakoval tako hitre smrti, ker je bil rajni še pri dobrih močeh.

Po poklicu je bil rajni mizarski mojster. Prišel je k bratu, g. župniku, na obisk z namenom, da bi napravil najpotrebnejša mizarska dela v novem farnem domu, ki kaže na zunaj že kar lepo sliko. Imel je po-kojni dobro voljo, da bi pomagal soustvar-jati našo vaško prosveto, toda smrt mu je prekrizala prehitro njegove načrte.

Ob lepi udeležbi faranov smo rajnega spremljali v soboto, dne 12. septembra, na žvabeško pokopališče. Naj pokojnemu do-deli Bog večni mir! Vsem sorodnikom, zla-sti pa sestram in preč. g. bratu naše iskreno sožalje!

RINKOLSKKE RUTE

Dragim bralcem „Našega tednika“ mo-ramo poročati o dveh nesrečah.

V nedeljo, dne 6. septembra, se je peljal z motornim vlakom iz Metlove v Pliberk na „jarmark“, to je na jesenski sejem, 5-letni otrok. Blizu Pliberka je pa padel z vlaka. Takoj so ga odpeljali z rešilnim avtom v celovško bolnico, kjer leži še do danes v nezvesti. — Upamo in želimo, da bi fantič kmalu okrevljal in se vrnil zdrav spet v mamino naročje.

Druga nesreča se je zgodila na Malo Go-spojnico, ko je pri Šrancu vse pogorelo. Ob kakih 11. ponoči je izbruhnil ogenj in v par urah je uničil vse, ker so domači vsi spali, da so jih šele sosede zbudili. Zgorelo jim je vse, rešili so si samo golo življenje in pa živino.

Čudno se nam je pri tem zdelo, da ni bilo nobene požarne brambe na pomoč, če-tudi pobirajo prispevke tudi od nas. Smo pač nesrečni, ko ne teče noben potok mi-mo nas. — Upamo, da bodo dobri ljudje iz bližnje in daljne okolice pomagali ubogi družini, ki je vsled te nesreče res hudo pri-zadeta.

PRIBLA VAS

(Tragična smrt)

„Človek, glej življenje svoje, danes zdrav si in vesel, jutri ti že zvon zapoje, truplo tvoje bo pepel.“

Kako resnične so prednje besede, nam pove primer Valentina Dullerja, po do-mače Brelhovega očeta. — V ponedeljek, dne 7. septembra, so šli oče zdravi in veseli in nič hudega sluteči od doma na pliberški sejem. Tam so zamenjali svojega starega konja in dobili mlajšega. To pa je bilo usodno za njihovo življenje. Bili so veseli in zadovoljni, da se jim je zamenjava tako lepo posrečila. Ko so pa zapregli konje in se podali na pot proti domu, so konji zdir-jali. Pri tem so oče tako nesrečno padli na cesto, da so obležali v nezvesti. Takoj je prihitel zdravnik dr. Fritzer, ki je nudil ponesrečencu prvo pomoč. Odredil je ta-kojšnji prevoz ponesrečenca z rešilnim av-tom v celovško bolnico, še preje pa mu je podelil č. g. Gabruč, naš bivši kaplan in provizor, ki je bil ravno v Pliberku, sv. po-slednje olje. Zaradi nevarnih poškodb na glavi in pretresljajev v možganih so Brel-hov oče še isti večer ob 12. uri umrli.

Na praznik Marijinega rojstva jih je pri-peljal mrtvaški avto popoldne na njihov dom, kjer so jih položili na mrtvaški oder. Nepregledne množice so se zbiralje iz bliž-je (Nadaljevanje na 5. strani)

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

nje in širše okolice ob rakvi in so molile za dušni mir in pokoj svojega dobrotnika. Kako bridek je ta udarec za žalujočo družino, vemo vsi in more slutiti vsak posameznik. Pa ne samo družina, ampak tudi vsa bližnja in daljna okolica bo težko občutila to izgubo. Saj so bili rajni oče naš domači živino-zdravnik. Če je bila kje bolna kaka živina, so pač vedno najprej poklicali Brelhovega očeta, ki pa so tudi radi vsakomur pomagali z delom in nasvetom ob vsakem dnevnem ali nočnem času. Bili so pokojni oče tudi priden izučen zidar in nadvse umen gospodar. O tem najlepše priča njihovo lepo urejeno arondirano posestvo.

V četrtek, dne 10. septembra, jih je spremljala ogromna množica žalujočih od blizu in daleč na njihovi zadnji poti na pokopališče v Dobrli vasi. Pogrebne obrede so vodili č. g. dekan Zechner ob asistenci č. g. Gabruča. Nobeno oko ni ostalo suho, ko so gospod dekan v cerkvi in ob odprtem

Partizanski nagrobnik v Velikovcu

Leta 1947 so prenesli na pokopališče v Št. Rupertu pri Velikovcu trupla 84 partizanov, ki so padli v bojih proti nemškim policijskim četam v velikovškem okraju. Na močnem podstavku so postavili kot spomenik padlim partizanom iz bron skupino dveh moških in ženske v naravni velikosti. Ta skupina predstavlja idejo, za katero so se padli borili. Na podstavku pa je napis: **PADLIM ZA SVOBODO V BORBI PROTI FAŠIZMU.**

To skupino na podstavku so v jutru, dne 10. septembra, razstrelili doslej še neznani storilci z dinamitom.

Ako že v življenju ni prave demokracije, je doslej veljalo po vsem svetu, da sme na grobovih vsakdo postaviti spomenik, ki naj izraža idejo, za katero je umrl živ in morebiti tudi za njo umrl. Zunanji izraz tega spomenika ne sme žaliti verskih čustev in cerkvenih predpisov. Če je bil partizanski

spomenik na pokopališču v Št. Rupertu postavljen, je odgovarjal predpisom, ker drugače ne bi tam stal. Zato je razstrelitev spomenika zločinsko delo, ki kaže, kam vodi narodna in idejna nestrpnost. Tak šovinizem more voditi v nesrečo posameznike pa tudi cele narode in države. Najmanj pa more tak zločinski šovinizem pripomoči do mirnega sožitja med dvema narodoma na Koroškem in med dvema sosednima državama.

Notranje ministrstvo je odredilo strogo preiskavo zaradi razstrelitve spomenika. Do danes, ko to pišemo, pa še ni bilo mogoče krivcev ugotoviti. Namestnik koroškega deželnega glavarja, Krassnig, se je zaradi razstrelitve spomenika opravičil pri namestniku jugoslovanskega konzula v Celovcu, jugoslovanski poslanik na Dunaju pa je protestiral v avstrijskem zunanjem ministertvu.

Električni tok

Na koroškem velesejmu v času od 6. do 16. avgusta 1953 je tudi Kelag razstavljala vrsto električnih naprav, ki so bile posvečene predvsem olajšanju dela v kuhinji. V nemških listih smo zasledili obširna obvestila za javnost, ki so bila deloma reklamnega, deloma poučnega značaja. O vsaki novi napravi je treba seve ljudi naprej poučiti o njeni uporabnosti in tako zbuditi interes in potrebo po tovrstnem gospodarskem napredku.

Čeprav je Kelag družba, ki preskrbuje vso deželo z električnim tokom in je tudi v

zadnjih letih z elektrifikacijo južnega dela dežele ravno v tem delu dežele imela razmerno mnogo dela in tudi zaslužka, družba ni smatrala za potrebno, da o svojih novih napravah obvesti tudi bralce slovenskih listov. Vsekakor smo mnenja, da je Kelag za vse koroško prebivalstvo, kakor je tudi električni tok za vso deželo, ker ne poznamo ne slovenske in ne nemške elektrike. Pri zadržanju Kelag pa imamo vtis, kakor bi bil tudi električni tok nemškega pokoljenja.

Kdo je kriv temu šovinističnemu zadržanju družbe „Kelag“?

Slovensko dekle in gospodinjska šola

Gospodinjska šola je res za vsako dekle važna in zato velikega pomena. Nekateri kmečki starši mislijo, da je taka šola za dekleta manj važna in da ni potrebna. Toda taki starši mislijo popolnoma napačno. In verjemite mi, da to mislijo samo taki ljudje, ki ne živijo s časom. Saj vidite, da mora človek dandanes živeti s časom, če naj ne ostane čisto zadaj v vsem. Navadno so to že starejši ljudje, ki tako mislijo, zato jim tega ne smemo zameriti, ampak jih moramo podučiti in jim to stvar razjasniti. Podučiti pa moramo predvsem hčerko, ako bi bila mogoče istega mnenja kakor so njeni starši.

Nekatera dekleta hodijo štiri leta v ljudsko šolo, štiri leta v glavno šolo, potem pa gredo dalje študirat, da postanejo uradnice, učiteljice ali kaj podobnega. Žal pa jih je tako malo, ki bi hotele postati prave kmetice. In zato moramo me same, me dekleta, ki je v nas še zrno lepega pravega kmečkega prepričanja, biti bolj zveste našim kmečkim domovom in moramo gledati nanje.

Naši starši mogoče niso bili toliko premožni, da bi nas dali študirat, ali pa tudi

same nismo imele veselja do tega. Zato pa moramo me gledati na to, da gremo vsaj šest mesecev študirat in to v gospodinjsko šolo v Št. Jakob ali pa v Št. Rupert, saj bo to predvsem naše dobro.

Kakor sem že omenila, malo nas je, res malo. A me, me bomo s ponosom pokazale, da je tudi na kmetih delati in biti kmetica lepo. Čas napreduje in me moramo z njim, ravno zato je treba gospodinjskih šol in predvsem pridnih, a tudi izobraženih gospodinj.

Starši, zato pošiljajte svoje hčerke v gospodinjske šole, če ne, bo začel naš kmečki rod in naš slovenski narod hirati. In ve, ve dekleta, ali bi mogle mirno gledati, da ta naš narod umira? Ali bi vam ne krvavelo srce? In škoda bi bilo slovenske krvi, ki je toliko vredna. Ali bi mogle gledati mirno, da se naš lepi venec treh dolin, „Rož, Podjuna, Zilja“, ne ohranja več tako kakor nekdanj? Mislim da ne. Da pa se to ne bo zgodilo, obiskujte naše slovenske gospodinjske šole. Te vas bodo usposobile, da bomo postale res poštene in prave slovenske koroške kmetice.

Agi Uršič, absolventka gospd. šole.

Tri Korošice

V Londonu, 15. avgusta 1953

Joj, joj in še enkrat joj! Kaj smo si pa sedaj skuhalo? Kdo bo sedaj pojedel to meštro, ki je je za nas tri preveč? Koroški Hanzeji nam bodo morali priti pomagat spraviti to meštro v kraj.

Najboljše pa bo takole: še en velik pisnik kislega zelja bomo skuhalo in povabile bomo koroške Hanzeje na meštro, kranjskega Janeza pa na kisko zelje, na Poldekta iz Kanade tudi ne bomo pozabile. Torej le pridite Janezi iz Kanade in Združenih držav, le pridite koroški Hanzeji, Miheji in Tevzeji in še oni kranjski Janez iz Amerike naj pride, če bo količkaj utegnil in ne bo kam drugam zavil.

Ko bomo tako napravili gostijo in ko bomo vse pojedli, bomo še preje sklenili večni mir. Tokrat bo seveda tudi za pijačo poskrbljeno in zato tudi petja ne bo manjkalo. Ko se bomo pa razhajali, bomo pa tisto zapeli:

Naj čuje zemlja in nebo,
kar dan's prijatelji pojo,
naj se od ust do ust razlega,
kar tu med nami vsak prisega:
da srce zvesto kakor zdaj
ostalo bode vekomaj.

Beseda dana, vez velja,
ne zemlje moč, ne moč neba
in ne pekla ognjena sila

vezi ne bode razdružila.

Saj srce zvesto kakor zdaj
ostalo bode vekomaj.

In ko ločitve pride čas,
na razna pota žene nas,
tu, na, prijatelj, roko mojo,
ti mi podaj desnico svojo,
Saj srca zvesta kakor zdaj,
ostala bode vekomaj.

Predno pa se ločimo, moramo s kranjskim Janezom še nekaj puvnat. Saj smo menda prav slišale, ko je zadnjič „Naš tednik“ pripovedoval, da nas tri dro pričakuje na obisk. Če preje ne, pa potem, ko se bo morje posušilo. Ne, ne, kranjski Janez, kaj pa žinjaš, nam trem se ne ljubi tako dolgo čakati. Bomo zato preje prišle na obisk, kakor hitro bomo dosti drobiža imele.

No in s tem naj bi bila vojna, ki je tako dolgo trajala med nami tremi in med kranjskimi Janezi, končana. Huda nam je predla takrat v tistem pragozdu. Nismo prelivali krvi in solz, samo tega še nismo zbarale, koliko jih je padlo. To naj pri tem še omenimo, da je Lončarjevi Mojci skoraj srce počilo. S tem je torej boj med nami končan in vse bralce „Našega tednika“ prosimo, naj nam ne zamerijo, če je bilo preveč žlobodranja.

Vsem bralcem „Našega tednika“ pošiljajo najlepše pozdrave

tri Korošice

Rojstva v Avstriji

Med vsemi deželami v Avstriji ima Koroška največji naravni prirastek prebivalstva. Na tisoč prebivalcev je rojstev v posameznih zveznih deželah: Dunaj 6.3, Dolnja Avstrija 15.8, Štajerska 16.5, Gradišćinska 17.2, Gornja Avstrija 18.0, Tirolska 18.0, Salzburška 18.5, Predarlška 19.8 in Koroška 19.9.

Ako bo Dunaj v prihodnjih 50 letih tako „napredoval“, kakor kaže sedaj, bo imel leta 2000 še samo en milijon prebivalcev. Sicer je skoraj pri vseh velikih mestih tako, da ne rastejo iz svojih rojstev, ampak iz rojstev bližnje in daljne okolice, vendar tako nizkega naravnega prirastka ne dobimo pri nobenem drugem večjem mestu v Evropi. Gotovo je, da na to dejstvo vplivajo v precejšnji meri tudi izredno slabe stanovanjske razmere na Dunaju. Saj ima Dunaj izmed vseh večjih mest v zapadnem delu sveta najnižji stanovanjski standard. Na Dunaju je 83% vseh stanovanj najmanjših stanovanj, ki imajo manj kakor 44 kvadratnih metrov površine. Osem odstotkov vseh stanovanj na Dunaju pa ima komaj po en sam prostor. Zato pa je tudi na Dunaju 60% vseh družin brez otrok in umrje približno še enkrat toliko ljudi kakor pa jih je rojenih. Medtem ko zahtevajo kurjereji, da ima kokoš vsaj 1 kvadratni meter izletišča, pa nimajo dunajski otroci niti po pol kvadratnega metra igrišča.

Premalo se danes zavedamo, da je stanovanje bistveni pogoj dobrega družinskega življenja. Mogoče imamo tudi za vse to lepe besede, v dejanju pa pokažejo večkrat merodanji, da so brez srca in da lepe besede pokrivajo le mrzlo notranjost, ki je zaverovana le v sebe, v svojo čast in osebno blaginjo.

KRATKE ZANIMIVOSTI

IZVOZ PREMOGA IZ TURČIJE

Lansko leto so iz turškega črnomoškega pristanišča Zonguldak izvozili 100.000 ton premoga. To je bilo mogoče z izvedbo načrta o razvoju rudarskega področja, pri katerem so z združenimi naporii sodelovali turški, britanski, nizozemski, nemški in švicarski inženirji. Od 55 milijonov dolarjev, potrošenih za izboljšanje rudarstva na tem področju, so jih iz sklada ameriške pomoči uporabili 12 milijonov; za izboljšanje pristaniških naprav pa iz istega sklada 4,5 milijonov dolarjev.

URADNE OBJAVE

Koroška zbornica obrtnega gospodarstva.

Obrtni odesk

POMOČNIŠKI IZPITI V ROKODELSKIH

POKLICIH 1953-54

Vsi vajenci rokodelsko-obrtnih podjetij, katerih učna doba poteče pogodbeno najkasneje do 28. februarja 1954, se morajo prijaviti najkasneje do 10. oktobra 1953 k pomočniškemu izpitu.

Predpisane prijavne formularje je mogoče dobiti pri združenjih in pri vseh okrajnih uradih zbornice za obrtno gospodarstvo. Prijavne formularje morajo vajenci lastnoročno izpolniti ter naj jih oddajo pri pristojnih okrajnih uradih, za okraja Celovec-mesto in Celovec-okolica pa pri pristojnem združenju v Celovcu, Bahnhofstrasse 40.

Prijavi je priložiti: krstni list, lastnoročno pisan opis življenja, vajeniško pogodbo, odhodno spričevalo strokovne šole, učno spričevalo mojstra in potrdilo o plačani izpitni taksi.

Prijave, ki ne bodo predpisano opremljene, ne bodo upošteevane.

Koroška zbornica obrtnega gospodarstva

Zavod za pospeševanje gospodarstva

TRGOVSKI PRIPRAVLJALNI TEČAJ ZA MOJSTRSKE IZPITE V BELJAKU

Začetek tečaja: v ponedeljek, dne 21. septembra 1953, ob 13. uri v šoli za gospodarstvo v Beljaku (Wirtschaftsschule Villach-Lind).

Trajanje tečaja: štiri tedne, dnevno popoldne, razen ob sobotah in nedeljah.

Zanimanci naj izvolijo nasloviti svoje prijave za tečaj takoj na okrajni urad trgovske zbornice v Beljaku, Gerbergasse 24.

mali parket

Ogled in zastopstvo:

HAAS & CO. Celovec, Bahnhofstr. 3

Vsi kmetijski stroji

Izkopalniki za krompir. — Stroji za sajenje krompirja, za okapanje in osipanje. — Krmo-rezniki, puhalniki, dvigala in odnašala.

JOHAN LOMŠEK

ZAGORJE — ŠT. LIPŠ, P. EBERNDORF

Zahtevajte brezplačne cenike — Ugodni plačilni pogoji. — Prodajam tudi na obroke

grobu govorili v zadnji pozdrav. Stavili so nam rajnega za vzgled. — Vi, dragi Brelhov oče, spite mirno v domači zemlji, ki ste jo tako neizmerno ljubili. Žalujoči družini in sorodnikom naše najiskrenejše sožalje.

ŠKOCIJAN

Na kvatno nedeljo bo redni kvatni shod. V soboto ob 7. uri rožni venec, litanije, blagoslov in spovedna priložnost.

V nedeljo od 6. ure dalje spovedna priložnost, ob 7. uri bo sv. maša z ljudskim petjem, ob 8. uri maša pri križu, ob 9. uri maša za šolsko mladino, ob 10. uri pa je zadnja, in sicer peta slovesna sv. maša.

Pridite v obilnem številu.

BILČOVŠ

Kakor smo že svoj čas poročali, je bilo mesto direktorja naše ljudske šole razpisano. S 1. septembrom tega leta je imenovala deželna vlada za direktorja naše šole gospo Pavlo Brugger. Gospa Brugger je že pred drugo svetovno vojno poučevala na naši šoli in je bila tudi zadnja leta učiteljica naših otrok; g. Petschar je bil le provizorični vodja šole.

Pričakujemo, da se bodo z novim imenovanjem razne burje na šoli pomirile in bo tako zavladal tisti mir, ki je potreben za resno delo na šoli. Seveda hočemo ob tej priliki izraziti tudi zahtevo in željo, da bodo učitelji na šoli vršili svoje delo v smislu predpisov za dvojezične šole.

LOČE

Za našo šolo je deželna vlada imenovala novega direktorja v osebi g. Marinitscha. Gospod Marinitsch nam ni nepoznan, saj je bil dolga leta pred in med vojno v Št. Jakobu v Rožu, po vojni pa v Smarjeti v Rožu. Razume se, da bomo točno zasledovali razvoj na šoli, ker so nam še predobro v spominu „gotovi dogodki“ iz vojnega časa. Seveda pa obvezuje novega g. direktorja tudi odredba o dvojezični šoli.

KONGRES „NIKOLA TESLA“ NA DUNAJU

Dne 6. septembra se je začel na Dunaju mednarodni kongres „Nikola Tesla“ za izmenični tok. Ob navzočnosti 80 delegatov in gostov, med katerimi je bil tudi jugoslovanski izredni poslanik in pooblaščen minister Dragomir Vučinič, je imel prvo predavanje o delu Nikole Tesle profesor ljubljanske Tehnične visoke šole dr. inž. Milan Vidmar, nato pa je profesor zagrebške tehniške fakultete dr. Lončar govoril o Tesli kot raziskovalcu.

Pri veronauku

„Za vsako dejanje rabite le lepe besede. Naše izražanje mora biti vpljudno in fino...“ poučuje gospod katehet. Ko pride drugo uro v šolo, vpraša:

„Janez, kaj je tatvina?“ Janez, ki si je besede prejšnje ure dobro vtisnil v spomin, odgovori: „Tatvina je — je — je nekoliko predaleč segajoče delovanje...“

Mladina, ti budiš nam upe zlate

Neopazno je minilo poletje in že se bo mo kmalu znašli v jeseni. Čas brezskrbnega življenja je minil. Šolska vrata so zopet odprta. Mnogo otrok je že šlo skozi nje. Nekateri so danes spoštovani starčki in odrasli možje, druge pa je borba za vsakdanji kruh uničila. Nekateri so sicer še živi, a se nihče ne meni za nje.

Odkod ta razlika med njimi?

Vsi so bili majhni in brezskrbni kot ti, ko so stopili prvičkrat v šolsko sobo. Nekateri so prišli sami, druge pa, ki so bili bolj boječi, je pripeljala mamica. Slednjič so se tudi ti navadili šole in mamici ni bilo treba več hoditi z njimi do šolskih vrat.

V šoli je bilo lepo. Gospod učitelj jim je pripovedoval o ptičkih, ki so se zbirali na cerkvenem zvoniku in se pripravljali na polet v tople kraje, pravil jim je lepe povesti, jih učil računati in pisati. Vesel je bil teh majhnih, kodrastih glav, ki so ga s svojimi živimi očkami opazovale in ga spremljale pri vsakem koraku. Počasi pa jim je postala šola predomača. Dobra gospoda učitelja se niso več bali, pričeli so zamujati pouk, pod klopjo so trli orehe ali se igrali, na tablo pa niso gledali. Toda ne vsi. Nekateri so bili pridni kot prej. Teh je bil gospod učitelj najbolj vesel. Med odmorom je hodil z njimi po šolskem vrtu in jim razkazoval lepo sadje, pa tudi k čebelnjaku jih je peljal.

Dnevi so hitro tekli in šolskega leta je bilo konec. Prišle so počitnice, za njimi drugo šolsko leto in zopet počitnice. V nekaj letih so mali šolarčki dorasli in se poslovlili od šole. Življenje jih je sprejelo v svojo sredo, a ne tako lepo, kot so mislili. Oni, ki so bili skozi vso šolsko dobo pridni in marljivi, so se kmalu znašli. Z znanjem, ki so ga pridobili v šoli, so si pomagali naprej in si pošteno zaslužili svoj kruh. Lenuhom pa je šlo slabše. Prej se niso hoteli učiti, zdaj pa ne delati. Ker so bili postopaci, so se jih ljudje bali in so zapirali vrata pred njimi, kadar so šli mimo hiše. Končno so se vdali pijančevanju in končali življenje za zamreženimi okni mestne jetnišnice.

Danes si ti na vrsti. Stopil si v šolo, da se boš pripravil za poznejše življenje. Dve poti sta ti na izbiri. Bodi pridni in marljiv in lepo ti bo v življenju. Če pa boš len in poreden, če ne boš delal domačih nalog, temveč se raje podil po vasi in klatil sadje, potem ne pričakuj dobrot v življenju.

Učitelj ni pošast, ki bi stala za teboj z bičem in te silila k delu. Učitelj je dober in ti bo rad pomagal, če bo videl, da hočeš nekaj postati. Kadar česa ne veš ali ti je hudo, pojdi k njemu in ga vprašaj za svet. Rad ti bo ustregel, če bo le mogel. V šoli pridno poslušaj in si zapomni lepe nauke, ki jih boš slišal. Vidi, da nisi sam. Z vsakim slabim delom, ki ga boš storil, boš razžalil svoje dobre starše in učitelja. In končno pomisli, da so oči vsega naroda uprte v tebe. Kakršna bo mladina, taka bo naša bodočnost. Če bo mladina dobra in plemenita, potem se nam bodočnosti ni bati.

Bodi vljuden in postrežljiv ter z veseljem pomagaj součencu, ki je v nesreči. Nikdar ne pozabi, da nisi sam na svetu, temveč, da je okrog tebe še polno drugih, ki imajo do življenja isto pravico kot ti. Z učenjem ne odlašaj, temveč prični takoj. Pri svojem delu pa ne pozabi na Boga, ki ti naj na poti k dobremu pomaga s svojim blagoslovom.

KULTURNI RAZGLED PO SVETU

Razstava jugoslovanske umetnosti v Grčiji in Turčiji. Dne 20. septembra bodo v Ankari odprli razstavo moderne jugoslovanske likovne umetnosti. Razstavljalji bodo jugoslovanski likovni umetniki. Iz Ankare bodo razstavo ob koncu oktobra prenesli v Carigrad, novembra in decembra 1953 ter februarja in marca 1954 pa v Damask in Kairo.

Od desetega septembra je v Solunu razstava jugoslovanske moderne grafike. Litografije, lesoreze in finoreze razstavlja najboljši znani grafični umetniki Sedej, Jakac, Stojanovič, Šip, Srbinovič, Angeli, Radovani in drugi.

Gostovanje jugoslovanskih plesalcev v Britaniji. Sedmega septembra je imela v londonskem gledališču Sadlerja Wellsa prvo predstavo skupina folklornih plesalcev iz Jugoslavije, ki bodo v Britaniji gostovali štirinajst dni. Skupino jugoslovanskih plesalcev sestavljajo po večini Makedonci, ki pa bodo v slikovitih jugoslovanskih narodnih nošah nastopili z bogatim repertoarjem vse jugoslovanske folkloze, srbskih, hrvatskih, makedonskih in dalmatinskih pesmi in plesov.

Kongres britanske zveze za napredek znanosti. Britanska zveza za napredek znanosti bo imela letos v Liverpoolu 115. letni kongres, ki se ga bo ude-

KS AVER MEŠKO:

KOROŠKE POTI

(Nadaljevanje)

Poleti, ko so smreke jokale svetle solze in je ves gozd dehtel v smolnatem vonju — saj se tedaj skoro ni bilo mogoče ločiti od njega. Zunaj vročina in sapa, da je človeka morila, mu pila iz telesa vso moč, ulenjala in ubijala ves polet duha, a v širnem svetišču gozda prijeten osvežujoč hlad, da bi človek ležal na voljnem dehtečem mahu ves dan, ves dan zavzet prisluskoval skrivnostim, ki jih nevidna roka plete od drevesa do drevesa, razgrinja od veje do veje, da je naposled vsa šuma kakor ena sama prelepa pravljica, prebajen sen. Ležal bi človek v tej mameči krasoti od jutra do noči ter sanjari, sanjari.

Jeseni, ko je gozd umiral, ko je listje rumenelo, z boleznim šumom odpadalo, ob vsakem koraku pod nogami vzdihovalo in jokalo, ko je bil gozd poln ostrega vonja gnijočega listja in mahu — kako težka, hladna melanholija se je polasčala tedaj srca, kakor bi se ga vsega ovijala tista neprijetna vlažna pajčevina, ki je bila razpeta od drevesa do drevesa, od grma do grma.

Pozimi, ko je gozd spal in snival in si odpočival pod težkimi belimi ogrinjali, ki jih je nebo napred-

R. V o u k

Vedno veseli

Peli bomo pesmi, pozabili skrbi, spet se nasmejali, postali muhasti.

Burke bomo gnali kot jih nobeden ni, sonce bo sijalo, od same radosti.

Židana bo volja, veselo pa srce, naša je priroda — hej, fantje, deklice!

lo čez vrhove in veje — čudovit svetonočen mir v vsem širšem prirodnem kraljestvu. Le sneg pod čevlji je ob vsaki stopinji ostro zaškripal. Zdaj zdaj je v to mrtvaško tišino nenadoma zavdihnilo: deblo je počilo. Ali pa se je sesula s svrži kepa snega, in poltiti, sunkovit zvok je pal v globoke, brezglasne sanje hoste in pokrajine.

Rad sem, zlasti poleti in jeseni, vzel na te poti kako knjigo. Najrajši Stifterja ali Roseggerja, da sem užival v gozdu njih prelestne, v vseh barvah se blesteče opise šume in njenega tajinstvenega življenja. — Ali Storma. Nikjer nisem tako živo čutil in užival mehke, kakor najnežnejša tančica voljne in dehteče poezije njegovih novel, kakor v teh gozdih. Marsikaka zamisel, mnogoter osnutek za lastna dela se mi je porodil v duši na tih potih, ob njih topli, v sanjarije zazibavajoči, obenem pa bogato oplodujoči poziciji...

Stopil sem iz gozda. Pred menoj na vzvišeni ravnici nad vasjo baška cerkva. Pod njo vas: hiše tesno druga pri drugi kakor piščeta, če jim preti nevarnost; rdeče strehe živo rde in bleste v veselih, nanovo umitih sončnih žarkih ob lepih jasnih jutrih ali se čmerikavo solze ob jesenskih dneh pod vlažno sluznato meglo, ki se je nakuhala ponoči iz jezera. Na levo jezero, biserna solza na krasnem licu čudovite pokrajine. Dalje v ozadju muhorebrata Jeka in Karavanke, vedno resne, vedno molčeče, ka-

ležilo kakih 4000 znanstvenikov, domačih in tujih. Preko 300 strokovnjakov bo predavalo na kongresu, katerega delo se bo razvijalo v trinajstih sekcijah.

Arheološko odkritje v Palestini. Ameriški arheolog dr. Nelson Glueck, poroča, da je nekako 40 km daleč od kraja Beerseba v južnem delu puščave Negeba v Palestini odkril ostanke naselja, ki po njegovih cenitvah spada med najstarejše arheološke najdbe v Palestini. Kot sodi, je bilo to naselje obljubeno 4000 let pred Kristusom, to se pravi celih 1000 let pred Abrahamom.

V ZDRUŽENIH DRŽAVAH ŠTUDIRA 34.000 TUJCEV

Ameriški odbor za pospeševanje prijateljskih odnosov med študirajočo mladino sporoča, da bo v prihodnjem akademskem letu študiralo na ameriških univerzah in collegih več kot 34.000 mladih tujcev. V tem številu so všteti dijaki iz 125 dežel. Mnogokateri med njimi bodo gostje ameriških družin, katerih hčere in sinovi bodo živeli v njihovih družinah v tujini. Omenjeni odbor je zasebna organizacija, ki pospešuje mednarodno razumevanje s tem, da pomaga tujim dijakom v Združenih državah.

ZA DOBRO VOLJO

Troje poslopij. „Kako je to, Jurij, da ti vedno popivaš, za stare dni pa si ne boš nič prihranil?“ pravi nekdo pijancu. Ta pa odgovori: „Zakaj bi šparal, saj imam itak še troje poslopij?“ — „Troje poslopij? Kje pa so?“ „Poglej, prvo je uhožnica, drugo bolnišnica in tretje kamnilnica!“

kor žalujejo, da morajo ločiti Koroško od sestre Gorenske.

Kadar so prišle nadme sitnosti in težave in sem bil žalosten in potr, sem iz Bač nameril korak po poti pod gozdovi k sosedu dr. Lučovniku v Šteben. Kratka pot, ki pa sem jo navadno hodil prav dolgo, zakaj hodil sem kakor na posvečeni romarski poti. Vsak hip sem postal, gledal, strmel, užival, pil z očmi, z mislimi in z vsem srcem krasoto pokrajine. In sem si dejal: „In najsi nimam na Zilji ničesar ko težave, sitnosti in boje, v rajske lepem svetu živim. Zaradi te prirodne krasote ne morem zapustiti teh krajev.“

Pa sem jih vendar moral. In moral jih je sosed in pobratim dr. Lučovnik, ki sva z njim tolikokrat z oduševljenim občudovanjem govorila o tem zemeljskem raju.

Z bolešjo in hvaležnostjo se spominjam tiste zadnje poti, ko sem zimskega večera v decembru 1918 bežal skozi gozdove iskat zavetja in prenočišča v Bače. Vedel sem, da bidejo tam srca, verno mi vdana, in da ga ni, tudi med vaščani nasprotnega političnega mišljenja ne, ki bi me izdal in prodal. Čez dva dni so me verni Bačani spremili nazaj na Ziljo, a le, da sem kmalu spet bežal. Na srečo to pot ne k njim, ampak v Šteben. Če bi bil v Bače, kakor sem nameraval v prvem hipu, ko je prišlo svarilo in naročilo: „Brzo od doma! Nemci bodo vsak hip tukaj!“ bi pribežal sovražnikom naravnost v naročje. Tuje sile so že gospodarile tisti večer v Bačah...

Težko mi je srce... Oko mi pluje skozi okno čez štajerske gozdove tja gori na goro sv. Uršule. Glej, samotna ptica plove v naglem poletu proti mračnim gozdom... že je izginila.

Kakor brzkropla ptica pod nebom so odhiteli tisti lepi dnevi tam gori na Zilji in v Bačah. Ne vrnejo se nikoli več...

Naše prireditve

ŠT. JANŽ V ROŽU

Farna mladina nam je napravila 6. 9. s petjem in igro „Izgubljeni raj“ pri Tišlarju dve veseli uri. Igra je smešna razlaga resnice, da sreča ni nujno povezana z bogastvom in častjo, ampak predvsem z zadovoljnostjo s svojim stanom. Je razlaga izreka neke kraljice, da pade na krono kraljice več solz kakor na predpasnik dekle. Od petletnega Zdravketa do 20 letne Elce — ta mladina se nam je predstavila — so se vsi vživeli zelo dobro v svoje vloge in so vzbudili v številnem občinstvu mnogo glasnega in hvaležnega smeha. Posebno priznanje gre voditeljici, ki je dokazala, da se v naših zavodih ne učijo gojenke samo šivanja in kuhanja in krepostnega življenja, ampak tudi iger in smeha. In tudi smeh in veselje sta potrebna za življenje. „Kdor se ne zna smejati, naj svoje prodajalne niti ne odpre,“ je rekel poganski modrijan že pred 2600 leti.

ŠPORT

Zadnjič smo nekaj napisali o tekmovalstvu v koroško-salzburški Tauern-nogometni ligi. Tekmovanje se nadaljuje. Veliko presenečenje je pripravilo mlado moštvo št. Vida na Glini, ki letos prvič tekmuje v tej ligi. Od 4 odigranih tekem je namreč zmagalo kar trikrat. Porazilo je moštva, ki veljajo kot najmočnejša na Koroškem in Salzburškem. Tako sta izgubila celovski KAC in Austria, zadnjo nedeljo pa Salzburški AK. Na splošno so letos koroški klubi boljši od salzburških in imajo v tabeli zasedenih 5 prvih mest.

Za zgoraj omenjeno ligo je po „rangu“ Koroška deželna liga. V njej tekmuje 11 moštev. Zmagovalno moštvo napreduje potem ob koncu tekmovalstva v Tauern-ligo. V deželni ligi so klubi iz manjših mest ali pa predmestij Celovca in Beljaka. Iz Južne Koroške ni v njej nobenega kluba. Lani je bil Borovljski SK pa se je moral posloviti in nazadovati v slabšo skupino I. razred. Pretipel je preveč porazov in bil zadnji. V skupini I. razred, ki se deli v A in B pa najdemo že nekaj moštev iz Južne Koroške kot n. pr. Borovlje, Viktorija-Vetrinj, Sinča ves in St. Andraž. O tej pa prihodnjič.

V Celovcu je bila rokometna tekma med Koroško in Salzburško, ki pa se je končala s tesno zmago Korošcev v razmerju 10:9. V rokometu tekmujejo posamezne dežele med seboj za naslov najboljšje rokometne deželne enajstovice. Vsako moštvo je sestavljeno iz najboljših igralcev v deželi. Med deželami je Koroška še kaj dobra. Boljši so trenutno Stajerci in Dunajčani.

V Trstu je bilo žensko lahkoatletsko tekmovanje med Avstrijo, Italijo in Švico. Zmagala je Italija pred Avstrijo in Švico.

MLADINA PIŠE:

Slovo od Klopinijskega jezera

Sedaj se je pa treba že počasi pripravljati na slovo od jezera. Kmalu bo listje padalo z dreves in pokrilo zemljo z najpestrejšim mrtvaškim prtom. Sonce se vsak dan preje izgublja za hribi. Po jutrih leže gosti megleni pajčolani na njegovi jasni površini.

Že davno je minila doba, ko smo se v kopalni obleki metali jezeru v vlažni objem. Tudi veslanje ni več pravi užitek, čeprav še tako prijetno občutimo toplino opoldanskega sonca. Časi, ko smo se prepuščali zabanju valov ter uživali nebesno modrino, žive samo še v lepem spominu. Preko jezera se poganjajoči veter ter že stresa in komaj si še moreš predstavljati, da še ni tako dolgo, ko si se prepuščal ljubkovanju valov. Kje so časi, ko si zavidal vodi za pripravljenost, s katero se mu je marsikatera lepa ženska postava zaupala, brez sence strahu skočila vanjo ter se mu pustila nositi? Kot dobra mati je vse enako spremljala — lepe ter manj lepe, revne ter bogate... narava je pač dobra! Tudi jadrnice, ki sta jih napihovala veter in napuh, da niso gledale niti na levo niti na desno, ko so hitele k svojemu cilju, so poiskale že svoja pristanišča. Tudi parnik, ki je preje vozil samo za zabavo ter veselje, se je prilagodil jesenske-mu času ter izpolnjuje sedaj samo trdo dolžnost — zima bo kmalu potrkala na vrata.

Toda nebeška sinjina, ki si jo je jezero v veliki meri prilastilo, bo vzdržala ter se ohranila tudi v mrzlem letnem času. Rešila se je tudi v oči koroških deklet in žen. V njih blesku se odraža spomin na marsikateri lep kopalni in poletni dan ob Klopinijskem jezeru. Pa tudi poslavljajoče sonce si je postavilo minljivi spomenik v mehki zarjavelosti telesa.

Cenjeni gospod urednik!

Ze gre proti koncu osmi mesec, odkar sem se tudi jaz prvič smela šteti med srečne vseh tistih v tujini, katerim pošiljate prelepi vaš list „Naš tednik“. Lepo je to, da skrbite za nas in za medsebojno povezavo. Da bi se tega le vsi izven domovine zavedali. Ze doma sem ga prav rada prebirala; lahko pa mi verjamete, da ga zdaj prebiram z mnogo večjim veseljem, ker sem tako daleč od vseh meni dragih, od ljubljene prelepe rodne zemlje. Ta kosček domovine, kakor se mi pač vselej zdi, če pride „Tednik“, pričakujem teden za tednom teže.

S težkim srcem sem se pred meseci poslavljala od hišice očetove, misel pa, da se smem vrniti po enem letu, pa me je ojunačila. Ko se enkrat malo navadiš, čas še kar hitro mine. Zdaj se pa res že približuje tako zaželeni čas in komaj čakam dneva, ko bom spet mogla prestopiti prag domače hiše. Naslednjo pesem sem doma prav rada prepevala in me je spremljala tudi v Švico. Tu pa jo pojem z večjim veseljem, ker sem šele tu prav spoznala in se zavedla pravega pomena teh lepih besedi:

Bodi zdrava, domovina, Zemlja rodna, zemlja mila
mili moj slovenski kraj, tebi pač enake ni,
ti prekrasna, ti edina, tebi hočem zvest ostati,
meni si zemeljski raj, zvest vse svoje žive dni.

In ko enkrat bom počival,
v tvoji hladni zemljici,
naj iz mojga groba zraste
lep slovenski rožmarin.

Ne bom tajila, da sem malo vendarle hvaležna usodi, da me je za nekaj časa privedla v tujino. Se boste morda malo začudili, kajne? Toda nikdar poprej nisem tako ljubila prelepe slovenske domovine kot pa sedaj. Šele sedaj sem si takorekč na jasnem, kaj nam pomeni. Kar srce mi od veselja poskakuje, če slučajno poslušam v radiu slovensko petje, katero tu pač pogrešam. Ob takšnih trenutkih doseže ljubezen in hrepenenje do svoje drage rodne zemlje še poseben višek.

Večkrat sem vam že nameravala odkriti svoje mnene, toda vedno mi je manjkalo prave korajže. Kaj bi se še dalje opravičevala, saj sami najbolje veste kako je bilo z doraščajočo mladino med vojnimi in povojnimi časom. Med te se štejem tudi jaz. Še med seboj nismo smeli govoriti v materinščini. Dobro se še vem spomniti, ko sem govorila nekoč v razredu slovensko, pa sem jo dobila kar precej s palico po roki. Pa kaj zato, govorila sem ja kljub temu še, samo sem morala biti bolj previdna, da me znova učiteljica ni iznenadila. Ja, tako daleč smo že bili. Hvala Bogu, da so ti časi že daleč za nami, kajne!

Vaši želji pa, da bi se tudi me v Švici oglašale z zanimivimi dopisi, bom pa rada sledila, in sicer malo pozneje. Saj je to tudi moja največja želja, da bi si čim več dopisovali s koroško mladino, da bi bili vsaj pismeno tesneje medsebojno povezani.

Bodite lepo pozdravljeni in vam želim vnaprej veliko uspeha vsepovsod, enako tudi vsem sotrudnikom. Iskren pozdrav tudi vsem domačim prijateljem, č.č. šolskim sestram v št. Jakobu, nekdanjim sogojenkam in-bralcem „Našega tednika“. Enako tudi „Koroškim Hanzjem“ in „Kranjskemu Janezu“, ki nam večkrat povedo kaj zanimivega iz svojega življenja. Bog vas živi! A. K., Korošica iz Švice

Stroji po nižanih cenah

Iz ameriškega ERP-kredita je dodeljevalo ministrstvo za kmetijstvo državnim kmetijskim zbornicam večje denarne zneske za pocenitev nekaterih kmetijskih strojev. Sedaj je dodeljevanje teh prispevkov za pocenitev kmetijskih strojev podaljšano in razširjeno na večje število strojev. Prošnje za dodelitev teh prispevkov je treba vložiti pri okrajnih kmetijskih zbornicah, kjer je tudi mogoče dobiti vse potrebne podatke in tudi formularje za prošnje.

Priporočamo nujno vsem kmetovalcem, naj ne zamudijo ugodne prilike, ki se jim mogoče nudi tokrat zadnjič v takem obsegu, da si morejo s prispevki nabaviti tako potrebne kmetijske stroje. Brez strojev ni mogoče misliti na izboljšanje in povečanje kmetijskih pridelkov in na olajšanje ter pocenitev dela v gospodarstvu in pri gospodinjstvu. Brez tega pa ne moremo pričakovati povečanja dohodkov v našem kmetijskem gospodarstvu. — Ni sicer stroj edini

vorni voz z gumijastimi kolesi s praktično razkladalno ureditvijo. Višino za odškodnino pri delu s traktorjem in potrebnimi stroji določi Kmetijska zbornica sporazumno z lastnikom strojev.

Prednost pri dodelitvi teh posojil imajo manjši kmetje. Pri ustanovitvi strojne skupnosti pa je mogoče dobiti za nabavo strojev kredit v višini 50 do 80 odst. nabavnih stroškov.

Pri nabavi skupnega stroja za sajenje krompirja je mogoče dobiti kredit v višini 50 odst. nabavnih stroškov, morajo pa imeti kmetje v strojni skupnosti vsaj 20 ha krompirjevih njiv za obdelovanje s tem strojem.

Ravno tako je mogoče dobiti kredit do višine 50 odst. nabavnih stroškov pri nabavi skupnega stroja za izkopavanje krompirja. Za odobritev kredita pri nabavi izkopalka morajo imeti naročniki skupno vsaj 10 ha krompirjevih njiv.

Posamezni nakupi

Tudi posamezniki morejo dobiti pomoč pri nabavi nekaterih kmetijskih strojev. Vpoštev pride pri tem predvsem nakup strojev za mnogostrano uporabo, to so stroji za sajenje, okapanje in osipanje. — Nadalje morejo dobiti posamezni kmetje pomoč pri nabavi krmoreznikov za ensilažo, pri nabavi puhalnikov (Gebläse), dvigal (Höheförderer) in odnašal (Greiferaufzug). Pri nabavi teh strojev je mogoče dobiti iz ERP-kreditov do 50 odst. nabavne vrednosti kot posojilo.

Vse prošnje za skupinske in posamezne nabave kmetijskih strojev, kakor so zgoraj naštet, je treba vložiti

najkasneje do 31. oktobra 1953

pri okrajnih kmetijskih zbornicah, kjer je mogoče dobiti tudi vsa še morebiti potrebna pojasnila in navodila.

Ponovno pa priporočamo vsem kmetovalcem, naj bi se zanimali za nabavo kmetijskih strojev po zgoraj omenjenih določilih.

TEČAJI ZA VODIČE TRAKTORJEV (traktoriste)

Zelo važno je, da znajo upravljati in voditi traktorjev pravilno ravnati s traktorji. Saj je od tega odvisna trajnost pa tudi storilnost traktorja. Zato prireja kmetijska zbornica v sporazumu z deželno vlado tečaje za traktoriste in tečaje za oskrbovanje kmetijskih strojev. Tečaji trajajo po osem dni in samo udeleženci teh tečajev morejo polagati izpit za vodiče traktorjev.

Tečaji bodo letos:

Od 21. do 29. sept. v Šmohorju.

Od 30. sept. do 8. oktobra v Beljaku.

Od 12. do 20. novembra v Velikovicu.

Od 9. do 17. decembra v Celovcu.

Prijavit se je za tečaj čimprej pri pristojni okrajni kmetijski zbornici. Pri prijavi je plačati za učila znesek 80 šilingov.

Kmečke misli s podeželja

(Iz Zgornjega Roža)

Malokdaj se od nas v našem listu kaj sliši. Potrebno se mi zdi, da se oglasimo, in povemo svetu o dobrem in slabem. Ker pa živimo od naše zemlje, ki daje nam naš vsakdanji kruh, naj nam da naš list malo prostora, da se izpovemo o naših mislih in željah.

Napočil je jesenski čas, že skoraj pol septembra nam sije toplo sonce in nam obeta, da bomo spravili še to, kar imamo, lažje v naše kleti, kakor v poletnem času seno in žito v skednje. Letina pri senu je bila kvantitativno za 50 odst. boljša kot lansko leto. Kakovost pa nam pravi, da moramo biti pri krmljenju pozorni. Kdor namreč ni dobro pazil pri sušenju vsled skoraj neprestanega dežja, ta bo imel veliko pokvarjene krme.

Kdor čisti redno njive od plevela, veliko orje, kdor ne gnoji žitu preveč z domačim gnojem, ampak je trosil tudi umet. gnoj, je bil letos s pridelovanjem žita še nepričakovano zadovoljen.

Naslednje številke iz našega kraja nam kažejo boljši pridelek kot lansko leto (pridelek na hektar v centih = 100 kg):

Rž	1953	20—25
	1952	13—15
ječmen	1953	28—33
	1952	19—27
pšenica	1953	28—34
	1952	22—26
oves	1953	23—25
	1952	13—15

Krompir in peso imamo pa še v zemlji. Kdor ni imel toče, mora reči, da je zadovoljen, akoravno je žito vsled obilnega dežja lažje in drobneje. En birm žita to je 80 letrov, tehta letos od 5 — 7 kg manj kot leta 1952.

Trg pri nas to že izrablja. Mlini zahtevajo, da mora 1 liter pšenice tehtati 70 dkg, kakor ameriška pšenica. Kdor pšenico prodaja, bo le redkokje dobil več za njo kot stane koroza. Zato naj se ne čudi marsikateri konzument, da bo rajši pokrmil naš kmet svoj pridelek pšenice svinjam kot pa bi prodajal pšenico in kupoval korozo po isti ceni; si vsaj prihrani delo.

To so v nebovpijoči grehi, če trgujemo z našim denarjem in ameriškim želodcem. Vidi se, da naše kmečko zastopstvo ni povsem na mestu. Cene naših pridelkov žita predpisujejo mlinarji, pri živini pa mesarji.

Mi smo orali in sejali v Avstriji, umetna gnojila smo kupovali v Avstriji, davke plačujemo Avstriji in tudi imamo še avstrijski želodec; zato pa tudi zahtevamo od mlinarjev in mesarjev, naj se ne bogatijo z našimi pridelki. Naš edini pridelek, ki nam donša še malo denarja, je mleko. To pa zato, ker je prodaja mleka organizirana združeno in trgovina ne more svojih prstov vtikati vmes. Kljub temu, da cena mleka ne

krije naših stroškov, se je produkcija v našem kraju precej dvignila. Vsak namreč tam pritiska, kjer dobi še malo denarja, da plača davek in kupi najpotrebnejše.

Pitana živina letos ni imela zaželenih cen. Mladega pitanega vola je bilo še mogoče prodati po 8—9 šil., če ni bil pretežek. Pitane krave so pa ostale še neprodane. Meso za hotele mora biti namreč prvovrstno, saj potrošnik že vpraša po baby-beef-u, kar je nazorno pokazala letošnja razstava v Celovcu.

Pri nas se je pripetilo, da je moral kmet klati lepo, mlado kravo, ker jo je napenjal. Meso krave je bilo prvovrstno, kar je potrdil tudi živinozdravnik. Kmet je imel priložnost, da proda meso mesarju. Pri prodaji se ne bi trpel toliko škode, ker je bilo mesa 270 kg. — Živinozdravnik pa je rekel: Imam navodila, da ne smem žigosati takega mesa kot prvovrstnega, temveč samo kot manjvredno; to se pravi, da je meso manjvredno in žival je moral prodati kmet po 4.— šil za kg v mesnico.

Drugi slučaj: Kmet je moral zaklati brejo kravo. Predpis oblasti pa je, da ne sme nihče, kateri je strokovno izvežban, kmetu

Kakovostni čevlji vseh vrst za vsako vreme in vse poklice najceneje pri

BEHR-čevlji

Beljak - Villach, Italienerstrasse 17
in Widmannsgasse 43

OBUTEV ZA SOLSKO MLADINO!

razsekati meso za prodajo doma. Kmet išče zaman človeka prvi dan, ne najde ga. Šele drugi dan ga dobi, ta pa zahteva za to delo 80 šilingov.

Navajam te slučaje zavoljo tega, da na te razmere opozorim naše zastopstvo z željo za primerno intervencijo v sledečem:

1. Kako je mogoče da mlini zahtevajo pri nas ameriški tip pšenice, ali ne vedo, da živimo v Avstriji in da bi mogli porabiti za naš kruh naše blago?

2. Iz katerih vzrokov imajo živinozdravniki navodila, da pri nezgodah in nesrečah pri živini žigosajo lepo meso drugače zdravih živali kot manjvredno?

3. Kako je mogoče in kako je prišlo do tega, da ob nesreči pri živini ne sme sodelovati strokovno izvežban človek? Skoraj ne verjamem, da bi bila to krivda oblasti in živinozdravnikov.

Vidi se, kako je tlačen kmet na vseh koncih in krajih in se mu naravnost krade denar iz žepa in to vse s pristankom in celo z navodilom oblasti.

Vidi se pa tudi, da zastopstvo kmetov nikjer ne kos zastopstvu obrti.

Mnenja sem: Kdor ne razume s polno vnemo držati plug v roki, ta ni kmet, ta naj gre raje delat na cesti, ako pa kmečko zastopstvo ne zna zastopati kmeta, tako zastopstvo kmetu malo koristi. Zdi se mi skraj, kakor da bi bilo kmečko zastopstvo kljub poletni vročini že v zimskem spanju.

Skazi tri stoletja „Schloßbräu“

(2. nadaljevanje)

V posesti Metnitzov je ostalo posestvo Sorgendorf do leta 1859. V tem letu pa je prešlo v last avstrijske južne železnice, pa samo do leta 1864, torej za kratko dobo petih let. Med lastniki posestva dobimo pozneje za kratek čas nekega Schambergerja. Že po treh letih je kupil posestvo Sorgendorf takratni fidejkomis grofa Thurna. Bilo je to leta 1868 in od takrat do danes, torej 86 let, je družina Thurn lastnik tega posestva.

Iz domače kronike je razvidno, da so v Sorgendorfu že v 17. stoletju varili pivo.

Zaradi pomanjkanja surovin so pivovarstvo v Sorgendorfu leta 1917 zaprli in v spomlad leta 1918 je prevzela podjetje delniška družba pivovarne Göss iz Gössa pri Leobnu, ki je sklenila kmalu po prevzemu podjetja, da začne po temeljiti prenovitvi spet z varjenjem piva. Medtem pa je bila pivovarna z velikimi materialnimi in denarnimi izdatki moderno prenovljena in opremljena. Nabavljeni so bili novi stroji, urejena so bila moderna skladišča in kleti, nabavljeni so bili popolnoma opremljeni aluminijasti in jekleni tanki. Tudi v notranjem obratu so bila izvršena številna obnovitvena dela in številne izboljšave. Seveda je vse to delo trajalo dalje časa.

V letu 1921 je pivovarna Sorgendorf mogla spet začeti z obratom. Tako je dobil velikovski okraj veliko industrijsko pod-

jetje, ki je velikega gospodarskega pomena predvsem za plibersko občino, pa tudi za koroško deželo. Saj dobi občina precejšnje zneske kot doklade in davki ostanejo doma na Koroškem.

Pred prvo svetovno vojno je bilo zaposlenih v pivovarni že okrog 50 delavcev in pivovarna je proizvajala letno okrog 30 tisoč hektolitrov piva. Pri pivovarni so imeli svoj zaslužek tudi številni obrtniki. Sorgendorfsko pivo je bilo splošno priljubljeno in znano tudi preko mej koroške de-

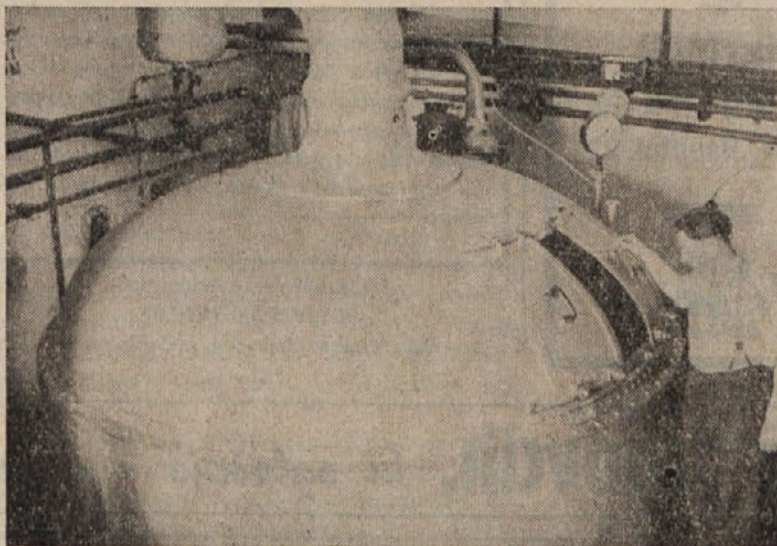
žele. Ko je nato leta 1921 začela pivovarna spet z delom, je bil zagotovljen stalen zaslužek številnim delavcem iz okolice, saj so samo izraziti strokovnjaki prišli od drugod. Ker je ravno v pliberskem okolišu zelo malo industrijskih podjetij, je to podjetje za ta okoliš še toliko večjega pomena.

S podjetjem pivovarne je v ozki povezanosti tudi kmetijstvo, ki prideluje ječmen, katerega uporablja pivovarna kot surovino pri izdelovanju piva. Omeniti pa moramo tudi, da omogoča cenena nabava pivskih tropin, ki so ostanek pri izdelovanju piva, kmetovalcem pitanje živine. Zaradi pomanjkanja krepkih krmlj, zlasti pa žita, bi bilo drugače to pitanje živine nemogoče. Le-

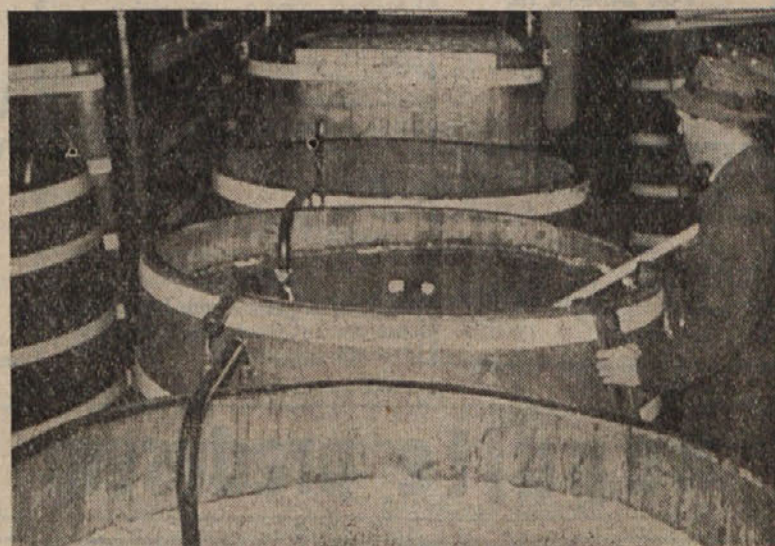
tno oddaja pivovarna v Sorgendorfu kmetom okrog 700.000 kg pivskih tropin. Pri porabi 100 vagonov ječmena ostane okrog 50 do 60.000 kg izrabljenega slada. V povojnih letih, predvsem do leta 1928, je imela pivovarna živinorejo v lastni upravi. Takrat je pivovarna sama nakupovala vole, ki jih je nato krmila z ostanki iz lastne pivovarne ter jih tako najboljše vnovčila.

Proizvodnja piva se je v povojnih letih sicer počasi, toda stalno večala, vendar pa tudi leta gospodarske krize okrog leta 1934 niso šla neopaženo mimo tega podjetja. Potrošnja piva je bila vedno manjša in podjetje je moralo začeti z odpusti delavcev.

(Se nadaljuje)

V velikih kotlih se pivo kuha ali vari

V kadeh pivo vre, sladkor se spremeni v alkohol

Jesen prihaja, zima je blizu:

Mislite na sorodnike, znance in prijatelje v Jugoslaviji

INTEREXPORT - TRST

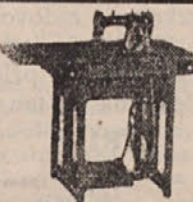

 Živila, tehnične predmete (šivalne stroje, radio-aparate, kolesa, štedilnike, harmonike itd.), tekstilno blago, vse iz lastnega skladišča v prosti luki v Trstu.

 NAŠI STANDARDNI PAKETI ŽIVIL IN TEKSTILIJ SO CARINE PROSTI
 JAMČIMO ZA VSAKO POŠILJKO
 TOČNO, SOLIDNO IN HITRO POSLOVANJE

Zastopnik za Avstrijo:

Dipl.-ing. LAMBERT MURI, Celovec-Klagenfurt, Viktringer Ring 26, Telefon 43-58

Zahtevajte brezplačne cenike in pojasnila.

GUMIJEVE REPARATU-
RE VSEH VRST — PRO-
DAJA AVTO-GUM. KO-
LES — TANKANJEIng. J. PETELN
Velikovec — Völkermarkt
Klagenfurter VorstadtŠivalni stroji po različnih
cenah za dom in obrt. Elek-
trični kovček-stroji kot El-
na Zick-Zack, Zündapp, Rast-
Gasser. Tudi na obrokeTRUPPE & ERMANN
Beljak, Widmannsgasse 41

Vsestranski kakor praksa

JE NOVI

LANZ-

NOSILEC ZA MOTORNO ORODJE
(MOTORGERÄTETRÄGER)

Zastopstvo za Koroško

Dr. Hans Bach, Friesach, Telefon 315

Iščemo mežnarja. Točnejša poja-
snila daje župni urad v Vogrčah
pri Pliberku. Potrebno npr. pravo-
sodiščevalo pristojnega župnika.Zamenjam pohištvo za smrekov
mizarski les vseh debelin Rudolf
SLAMA, Celovec St. Veiter Str. 15.

PLAŠČI

IZ BALONSKE SVILE
za motoriste in dežni plašči
najceneje v strokovni trgovini

V. Tarmann

Celovec, Völkermarkter Str. 16

V kmetijstvu so že dobro preizkušene vreče
Dreizipf-Vierlingsack

120 x 50 cm, za 5 28,80 po komadu

in pri za skuto - **Topfentuch**

80 x 80 cm, beli, za 5 10.— po komadu

najboljše lanene in konopljne kakovosti, takoj dobavljive

Pražarna lana i. meh. tkalnica-Flachröste u. mech. Weberei, Friesach

Solid
Leistungsfähig
Altbekannt
MÖBEL
Altbewährt
Klagenfurt, St.-Veiter-Straße 15
Telefon 22-58Vse šolske in
pisarniške potrebščine
najbolje pri

GUTENBERGHAUS

Celovec-Klagenfurt, Heiligen-
geistplatzVelika izbira pisarniškega po-
hištvaDamska frizerka Matilda Zotter,
Celovec, Salmstrasse 3.Hranilnica in posojilnica šmihel
pri Pliberku, registrirana zadruga
z neomejenim jamstvom, posluje
in uraduje vsako nedeljo med prvo
in drugo sveto mašo. Sprejemamo
hranilne vloge, dajemo posojila.

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30

Od 18. do 21. 9.: „Das Doppel-
leben des Herrn Mitty“
Od 22. do 24. 9.: „Saison in
Salzburg“

STADTTHEATER

Od 18. do 21. 9.: „Die weisse
Nacht“
Od 22. do 24. 9.: „Der Hass ist
Blind“

Ikon-Filmsko gledališče v Pliberku

Od 19. — 21. 9.: „Die Czardas-
fürstin“
Dne 23. 9.: „Gäuner, Geld und
wilder Westen“

DOERLA VES

Dne 19. 9.: „Hoch vom Dachstein“
Dne 20. 9.: „Hoch vom Dachstein“
Dne 23. 9.: „Affaire in Trinidad“

Plašče

NUDI NAJBOLJŠE

Warmuth

BELJAK

Jesenski šlager:

Damski športni plašč.

v celoti s svilo podložen,
vseh vel. 5 299.—

Damski modni plašči

iz homespuna, flavaša, velou-
rja, v celoti s svilo podlo-
ženi v lepih, novih krojih
5 810.—, 714.—, 630.—, 366.—

Damski modelni plašči

iz diagonal-velourja, Zibbe-
lin, najfinejše kakovosti,
svilnata podloga, vseh vel.,
najboljše izdelava
5 1064.—, 1046.—, 994.—, 915.—Krnjeni plašči vseh priljub-
ljenih kakovosti v mojstri-
ski izvedbi, tudi na obrokeMoški modni plašči iz do-
brega črtnega, Noppen, Ho-
mespuna ali Ulster blaga,
vse s svilo podloženo, vseh,
tudi največjih vel.
5 560.—, 540.—, 490.—Moški specialni plašči iz
Cromby, čisto volnenega,
Ulster ali Gabardine blaga,
vse s svilo podloženo 5 1180.—
851.—, 728.—, 672.—, 560.—Otroški plašči iz črtastega
lodka, s kapuco, dvojnimi
sedlom, vel. 3 5 144.—Dekliški plašči iz čistega
volnenega flavaša, vel. 4
5 214.50, 188.50Otroški športni plašči iz
Homespuna, vel. 3 5 199.—Otroški Ulster-plašči, črtni
vel. 6 5 278.—

Oblačila za šola

kot vsako leto pri nas!

Naša nova pasaža na Glav-
nem trgu kaže najnovejšo
izbiro tukaj navedenih pla-
ščev. Naš jesenski prospekt
vam na željo pošljemo na
domDIETMAR
WARMUTH & Co.
Villach, Hauptpl. 22Ob groß- ob klein
aus
derselbe
güte Milchkafee
KAFFEEMITTELMISCHUNG MIT 37½ % BOHNENKAFFEEFoto-kamera na obroke Vas čaka pri Foto-Kofler BELJAK —
Bahnhofstraße 15

Brez SCHLEPPE - piva bi žeja biva

Preplava čevljev

V NOVI TRGOVINI

Otroški čevlji . . . 99.—
Damski čevlji . . . 134.50
Moški čevlji . . . 139.50

Mirabell

Damski Week-end . 119.50
Damski super . . 199.—
Moški super . . . 199.—

Beljak - Villach

Bahnhofstraße 10

Damski čevlji od 99.— na-
vzgor, moški čevlji od 109.—
navzgor.

URADNE OBJAVE

Koroška zbornica obrtnega gospodarstva —
Odsek za trgovinoVPRAŠANJE NA TRGOVSTVO ZARADI
UREDITVE ZAPIRANJA TRGOVIN

Trgovinski odseki zbornice obrtnega gospodarstva so poslali avstrijskemu trgovstvu vprašalne pole, ki naj bi pojasnile stališče trgovstva v vprašanju časa zapiranja trgovin. Trgovstvo je s tem pozvano, naj zavzame svoje konkretno stališče k dvema vprašanjem. Koroški trgovinski odsek prosi tedaj ne samo vse lastnike odprtih trgovin, ampak na splošno vse trgovce brez izjeme, naj odgovorijo na vprašanja v vprašalni poli po svoji najboljši vesti in prepričanju in naj nato vprašalno polo takoj vrnejo na naslov državne zbornice obrtnega gospodarstva (Bundeskammer der gewerblichen Wirtschaft), Wien, I. Stubenring 12, urad za proučevanje trgovine.

Čas zapiranja trgovin ni važen samo za vsakega trgovca, ampak tudi za potrošnike. Po izkušnjah trgovskega odseka pri danih razmerah na Koroškem ni nikdar mogoče — ako bi bilo po zakonu o zapiranju trgovin v resnici določeno, da morajo biti v opoldanskem času trgovine tri ure prisilno zaprte —, ugoditi popolnoma vsem nakupovalcem in bi bilo nemogoče vsem nakupovalcem ustreči.

Trgovci v mestih in trgih imajo v precejšnji meri v svojih trgovinah zaposleno osebje iz okoliških občin. Pri prisilnem tržnem odmoru v opoldanskih urah to osebje ne bi več moglo uporabljati prometnih sredstev v sedaj predvidenih večernih urah. Zato je po naziranju trgovskega odseka mogoče odgovoriti na prvo vprašanje v vprašalni poli pač samo z „NE“ („NEIN“).

Na drugo vprašanje je po prepričanju trgovskega odseka mogoče odgovoriti samo z „DA“ („JA“), ker mora trgovec stremeti za čim večjo svobodo pri odločanju. Tudi v tem slučaju, ko je odgovor na svobodno odločanje izražen z „da“, obstoja še vedno možnost, da trgovinski odsek po zaslišanju vseh zadevnih skupin določi za Koroško sporazumno s pristojnimi uradi za vso deželo enoten čas za prodajo v trgovinah. V načelu je treba zato odgovoriti na drugo vprašanje o svobodnem odločanju pritrdilno. Nato pa bo naloga trgovstva v njegovi celoti, da samo skrbi za red v okviru tega svobodnega odločanja.

Urad koroške deželne vlade
RAZPIS ŠTIPENDIJ

Koroška deželna vlada bo podelila onim učen-

cem avstrijskih srednjih in strokovnih šol, ki so rojeni na Koroškem ali pa stanujejo stalno na Koroškem, za študijsko leto 1953/54 deželne štipendije.

Prošnje je oddati najkasneje do 5. oktobra pristojnim šolskim ravnateljstvom, nasloviti pa je prošnje na urad koroške deželne vlade (Amt der Kärntner Landesregierung), oddelek 5, v Celovcu.

Podatke o prilogah, ki jih morajo priložiti prošnjam novi prošilci in oni, ki so že doslej imeli deželno štipendijo ali podporo, je mogoče razvideti iz razpisa o štipendijah. Ta razpis je nabit na črni deski pri ravnateljstvih šol ali pa ga je mogoče dobiti naravnost pri ravnateljstvu šole.

Generalno ravnateljstvo avstrijskih državnih železnice
električni nadzorni urad v BeljakuVISOKA NAPETOST ELEKTRO-ŽELEZNISKEGA
VODA OD KOLODVORA V PODKLOSTRU(a) DO
DRŽAVNE MEJE PRI VRATIH-MEGVARJIH

Elektroželezniški vod in ojačevalni vod na lastnih drogah ob železniški progi od kolodvora v Podklostru do državne meje pri Vratih-Megvarjih bo od 21. septembra 1953, od 0.00 dalje, neprekinjeno pod visoko napetostjo.

Podvzeti so vsi tehnični varnostni ukrepi, pritrje-
ni so svarilni znaki. Izrečno se vsi opozarjajo na življenjsko nevarnost ob neposrednem ali pa tudi samo posrednem dotiku vodov pod visoko napetostjo.Specialna izdelovalnica bandaž in ortopedi-
čnih vložkov

KARL FIAL

Celovec-Klt., Alter Platz 20

Mize za bolniške postelje, sobna stranišča,
berglje, vroče-zračne kopeli, osebne tehniceVELIKA RAZPRODAJA
oblačila za dame, gospode in otroke

WALCHER

Celovec, 10.-Oktober Str. 2. Lastna delavnica

Lastni izdelek
Ugodne cene
Na obroke

Kulturer VILLACH Itallener Str. 1

VSE za ŠOLO dobite pri

JOSEF ADLASSNIG

Celovec - Klagenfurt, 8.-Mai-Strasse 7
Papir in šolske potrebščine na drobno
in veliko

Ku pujte predvsem pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu!

List izhaja vsak četrtek. — Naroča se pod naslovom: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26. — Naročnina mesečno 3 šil. za inozemstvo 4 dolarje letno. Odpoved za en mesec naprej. — Lastnik in izda-
jatelj Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik Albert Sadjak. — Tiska tiskarna Družbe sv. Mohorja, vsi v Celovcu, Viktringer Ring 26. — Telefonska številka uredništva in uprave 49-58.